Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…май 1921 оной …ын 21-һээ гарана | № 34 (17157) | 1986 оной февралиин 9, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

…ЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ

…й ороной ажалшад КПСС-эй ЦК-гай …н, октябриин (1985 он) Пленумүү… …идхэбэринүүдые бэелүүлэн, түрэл …гаа XXVII съездые нэрэтэй соло… угтахын түлөө социалис мүрысөө …р дэлгэрүүлнэ. Манайшье авиа…иятиин коллектив энэ үдэрые ажалай …дтэйгээр угтаха зорилго урдаа та…үдэлнэ. Хэнэйшье мэдэһээр Улаан… авиапредприятиин вертолётчигууд …икынгаа алишье нютагта түбхинэһэн …дта туһаламжа үзүүлхые оролдоно …Нангин уялгадаа энэрхы сэдьхэлтэй…аажа абаһан ажалдаа харюусалга …эр хандаха ёһотойбди гэжэ бидэ…н ойлгоно, мэдэрнэбди. Энээнэйн…уугаар даажа абаһан техникээ һай…шаглахые, харууһалжа ябахые орол…ниидэлгынгээ шадабари дээшэлүүл…мэлзэдэг гээшэбди.

…итай хуби заяагаа холбоһоор МИ…лёдоор республикын дуулим агаа…баһан хоёрдохи жэлээ ниидэжэ яба…рагэй уялгата алба дүүргэһэнэйнгээ …ременчугай училищи дүүргэжэ, МИ…лёдто хоёрдохи пилодоор хүдэлөө …ёр жэл тухай ниидээд байтарни, …иятиин хүтэлбэрилэгшэд намайе вертолёдой командираар томилоо …тушаалдаа найман жэлэй туршада …ө, эхэнхи сагаа Байгал-Амарай …амай барилгашадта агаарһаа туһа…зүүлэн үнгэргөөб. Үнгэрһэн энэ үе…дай ажахын асари ехэ барилгада хэ…шаа зөөлсэжэ, даабаринуудаа үлүү…гэжэ ябаһандаа сэдьхэлээ ханангид, баяртай ябагдана. «БАМ барилса…үлөө» гэһэн медальда хүртэхэдөө, баясаа бэлэйб. Бидэнэй хүдэлмэри…эн үндэр сэгнэлтэ энэл болоно гэ…эгшаб.

…д жэлэй туршада агаарай дуулим …дэһэн би авиациин ветерануудай …й дүршэлһөө тобшолол хэжэ, нии… үедэ гарадаг дутуу дунданууд, …адаг зарим ушарнууд гол түлэб …илгагүй ябадалһаа гарана гэжэ ойл…өдэрдэгшье гээшэбди.

…тоото мэргэжэлтэдһээ бүридэһэн …редприятида ажалша бэрхэ, баян …рюшэлтэй болсон агаарай «бүргэ…дон юм. Эдэнэр лэ бидэнэр, залуу…өөрынгөө дүршэлдэ һурган, хүмүү…ударидажа, заабари үгэжэ ябада…рахада урма баяр түрүүлхэ ёһоо…уулдэг юм. Тэдэнэй дундаһаа вер…ууд — Социалис Ажалай Герой …медвалеев, орденто В. А. Коваленко …8 вертолёдой подразделениин ко… А. А. Мартышин, бортмеханик …рольков болон бусадые нэн түрүү…лэхэ байнаб. Эдэнэр экипажнуудай …, ажалай журам һайнаар табижа …айнгаа ашаар лэ үндэр бүтээсэ …шадана ха юм. Мүнөө ямаршье …дэлмэри дээрэ һайнаар табигдаһан …журамгүйгөөр холо ошохогүймнай …. Манай коллективэй ветеранууд …ятидаа муу юумэнэй болоходо өөһэдынгөө гэр бүлэдэ үзэгдэһэн дутуу дунданууд мэтээр тоолоно, бидэнэрэй дунда хүмүүжүүлгын, ойлгууламжын, һэргылэмжын хүдэлмэри үсэд нэтэрүүгээр ябуулжа, дутуу дунда зүйлнүүдыемнай саг соо элирүүлжэ, аха нүхэд сэдьхэлэй үнэн сэхэ хөөрэлдөө үнгэргэжэ гарадаг юм. Энэнь бидэнэртэ ёһотойл һургаал, заабари болоно үгэхэһөө гадна ажалай орьёл оодэ бидэнэрые уряалдаг гээшэл.

Манай подразделениин вертоледууд үргэн Буряад оронойнгоо заха холын нютаг нуганuудта хүрэжэ, арадай ажахын шухала даабари дүүргэлсэнэ. Бидэнэртэ даалгагдаһан вертоледоор БАМ-ай барилгашад, геологууд, ойн хүдэлмэрилэгшэдэй, ангуушадай, санитарнашье даабари дүүргэнэ гээшэбди. Мүн тиихэдэ Сибириин уудам талаар нефть, газ бэдэрэлгын экспедицидэ нилээдгүй ехэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Предприятиин түрүү экипажнуудай командирнууд Г. П. Иванов, Н. Н. Тафеенко, В. А. Шулаков, В. А. Казимиренко, Е. Г. Поднепольский гэгшэд дээрэ дурсагдаһан даабаринуудые дүүргэхэдээ, ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлнэ. Бидэнэрэй аян замдаа һайн һайхан ябажа ерэхэ хэрэгтэ газар дээрэ алба хэдэг хүдэлмэришэд горитой ехэ туһа хүргэнэ гэхэдэ алдуу болохогүй ха. Вертоледуудые харууһалдаг бортмеханигууд Е. С. Корольков, В. В. Хадеев, В. Л. Ахметвалеев, И. Ф. Иванов болон бусад бидэнэрэй ёһотойл туһалагшад, һанаха байха ажалаймнай нүхэд юм.

Вертолетчигуудай подразделениин хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэйнгээ даабари булта сүм дүүргээ һэмди. Зарим вертолетчигууднай жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые бүри октябрь, ноябрь һарануудта урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ һэн. Тиихэдээ жэлэй туршада хэдэн арбаад тонно түлишэ алмаһан байнабди. Энэ түлишөөрөө арбан час агаараар ниидэжэ, арадай ажахын ашаа шэрээбди.

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үедэ ажалай 27 арбан хоног соносхоо һэмди. Эндэ дээрэ нэрлэгдэһэн экипажнуудай түрүү һуури эзэлжэ, туйлаһан эдэ амжалтануудаа КПСС-эй XXVII съездэ бэлэг болгон барихань.

Эдэ үдэрнүүдтэ оронoймнай, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхын, мүн байгша оной июль һарада Зүүн Сибирьтэ граждан авиациин байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө социалис мүрысөө улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлжэ эхилэнхэй. Манайшье коллектив энэ ехэ мүрысөөндэ оролсоод, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө арадай ажахын ашаа шэрэлсэжэ, туха сүлөөгүй хүдэлжэ ябанабди.

Р. АЮШЕЕВ,
Улаан-Үдын авиапредприятиин вертоледой командир.

…АГНАЛ

…транспорт хүгжөө… табьятатай байһа…, Улаан-Үдын авиа…ин авиационно-тех…эйн техническэ хи…гай начальник нү…ский Владимир Ми… «Буряадай АССР-эй … габьята хүдэл… гэһэн хүндэтэ нэрэ …о.

* * *

… олон жэл соо хүдэлһэнэйнь, нии…айдалда эдэбхи…аадаһанайнь түлөө, … авиапредприятиин …р хүдэлһэн, нү…аренко Григорий …ые Буряадай …ерховно Соведэй …й, Хүндэлэлэй гра…наха.

* * *

…дэ үндэр үрэ дүн … түлөө, Аэрофло… … дашарамдуулан, авиапредприятиин …рилэгшэдые Буряа…и Верховно Сове…иумэй Хүндэлэлэй …шагнаха:

… Валерий Алек…о — Улаан-Үдын …иятиин ниидэлгын …элбэрилэгшэ.

…Николай Ильичые …дын авиапредприя… самолёдой коман…

ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

…озерск хотын «Шахтер» гэжэ Соё… соо баяр ёһололой оршон бай…СР-эй Министрнүүдэй Соведэй, …амжуулгын Улаан туг горнягууд …гатигүүдэй хотын ажалшадай тү…, Буряадай АССР-эй Министрнүү… Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов ба…

…дэ Гусиноозерск хото ехэ түр…ана. Жэшээлхэдэ, арбан нэгэдэхи … соо промышленнна үйлэдбэриин …эн хоёр дахин, электрын элшэ …бэрилэн гаргалга 42 процентээр …на. Ганса 1985 оной турша соо … түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бэелүүлэгдээ, 10 гаран мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтөө.

Хотын ажалшадай зүгһөө үгэ хэлэһэн городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. А. Воронин Гусиноозерскын саашанхи хүгжэлтэ тухай тогтобо. Гусиноозерско ГРЭС-эй электро-гагнууршан В. П. Собянин, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн парткомой секретарь А. В. Черняховский, хотын 4-дэхи дунда һургуулиин багша З. Г. Гудкова, Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой директор В. Г. Жалсанов гэгшэд мүн лэ үгэ хэлээ.

Н. НАМСАРАЕВ,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор.

1986
ФЕВРАЛИИН
15
КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ коммунис субботник

БАГА САГ СОО

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ орон соомнай февралиин 15-да үнгэргэгдэхээ байһан Бүхэсоюзна субботнигто манай нэгэдэлэй 420 хүн эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хабаадахаар зориғжонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ цехүүдэймнай хамтын суглаан болоо. Тэрээн дээрэ ажалай ветеран А. В. Силичевагай хүтэлбэрилдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд «Февралиин 15-най үдэр — 8 часай ажалые 6 час соо» гэһэн үүсхэл гаргажа, тэдэниие дагахыень бусад нүхэдөө уряалба.

Коммунис субботнигой үдэр хүдэлмэришэднай баран өөһэд өөһэдынгөө ажалые хэхэ. Инженерно-техническэ албанай 26 хүн нэгэдэлэйнгээ оршон тойронхи газарые болбосон түхэлтэй болгохо юм. Богонёор хэлэхэ болоо һаа, субботнигой үдэр 29 мянган түхэригэй товарна продукци бүтээгдэжэ, 1500 түхэригэй хэмжээнэй салин хүлһэмнай табан жэлэй жасада оруулагдаха болоно.

Е. РЫБАКОВА,
өөдөлөй «Туяана» нэгэдэлэй партбюрогой секретарь.

ҮРГЭН БЭЛЭДХЭЛ ХЭГДЭНЭ

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой коллектив ороной түрүү предприятинуудай коллективүүдэй гаргаһан үүсхэлые дэмжэжэ, февралиин 15-да коммунис субботнигто эмхи гуримтайгаар гаража, эгээл үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ байһанаа мэдүүлбэ.

«Улаан субботын» үдэр заводой хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, 100 мянган түхэригэй товарна продукци, 40,1 мянган түхэригэй нормативна сэбэр продукци үйлэдбэрилэн гаргаха. Арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 7,4 мянган түхэриг дамжуулагдахаар хараалагдана.

Локомотив хабсаралгын цехтэ субботник үнгэргэхэ штаб бии болгогдожо, участок, бригада бүхэнэй хүдэлмэриин хэмжээе хараалба. Февралиин 15-да цехэй хүдэлмэришэд нэгэ нэгэ электровоз, тепловоз хабсаргаха байна.

«Съездын урда тээхи коммунис субботнигой үдэр коммунис ёһоор хүдэлхэ» гэһэн урла доро аппаратна цехэй коллектив ажаллаха. Тэдэнэр ажалай һайндэртэ ВЛ-80-1 түхэлэй электровозой, ТЭ-3 түхэлэй тепловозой аппаратура, гидромеханическа редуктор заһабарилха. Бүхыдөө цехэй коллектив 18 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха.

Локомотив бүридхэлгын цехэй хүдэлмэришэд ажалай һайндэрые угтуулан, эдэбхитэй бэлэдхэл ябуулна. Субботнигой үдэр габшагайгаар ажаллажа, тэдэнэр тепловоз, электровозой нэгэ-нэгэ секци заһабарилха, 8900 түхэригэй товарна, 2800 түхэригэй нормативно-сэбэр продукци бүтээн гаргахаар хараална.

Субботнигой үдэр эршэтэй шангаар хүдэлхэ гэжэ шиидэһэн вагоной кузов заһабарилдаг цехэй хүдэлмэришэд тусхай вагон түгэс заһаберилхэ. Мүн цехэй ветеранууд ажалай һайндэртэ уригдаа.

Вагоной модон зүйлнүүдые бүтээдэг цехэй коллектив түсэбһөө гадуур 1 вагоной модон зүйлнүүдые дархалха, хилээмэ хадагалха 50 амһарта бүтээхэ гэһэн уялга абаа.

12,5 тонно үнгэтэ шудхалаа, 1,5 тонно буладай шудхалаа хэхэ гэжэ шиидэһэн зэд шудхалгын цехэй коллектив коммунис субботнигой тоосоогоор уридшалан хүдэлхэ гэжэ шиидэбэ. Эгээл үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахадаа, тэдэнэр шудхалаагай шанарта гол анхарал хандуулха юм. Мастер Дондок Гатапович Ламожаповай хүтэлбэрилдэг халаан субботнигой тоосоогоор түрүүлэн хүдэлжэ эхилхэ.

В. СИУНОВА.

АЖАЛЛАХАЛ ЗОРИЛГОТОЙБДИ

Байгша оной февралиин 15-да үнгэргэгдэхэ коммунис субботнигто бэлэдхэлэй хүдэлмэри манай коллективтэ үнинэй эхилээ һэн. Энэмнай түрэл Коммунис партимнай ээлжээтэ XXVII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан тусхай субботник гэхэ байнаб.

Болохоёо байһан съездын шиидхэбэринүүдэй совет хүн зоной ажаһуудалда, ороноймнай социально-экономическа хүгжэлтэдэ ямар ехэ хубилалтануудые оруулха байһаниие мэдэрнэбди. Тиин съездээ хүлеэжэ ядан, нэрэ хүндэдэнь зорюулжа, эрхимээр ажаллахые хүн бүхэн оролдоно.

Коммунистнууд, партийнабэшэ хүнүүд, комсомолшууд ба залуушуул суглаанууд дээрээ халуун үгэнүүдые хэлэжэ, эбтэй эетэйгээр бултадаа субботнигто хабаадая гэлсээ һэн. Тиин партийна организациимнай 65 коммунист, 340 комсомолшууд «улаан субботодо» эдэбхитэй хабаадаха юм.

Февралиин 15-най үдэр хэхэ хүдэлмэримнай хараалагданхай. Ахамад врач В. В. Ангапов түрүүтэй штаб бии болгогдонхой. Больницынгаа оршон тойронхи газарые сэбэрлэхэһээ гадна, Спартагай болон Павловай нэрэмжэтэ үйлсэнүүдые сэбэрлэлсэхэ, шорой шохойень гаргажа хаяха, баригдажа байһан хамһабариин отделени болон шэнэлэн заһабарилагдажа байһан котельни дээрэ барилгашадтай хамта хүдэлхэ, овощ хадагалдаг газар сэбэрлэлсэхэ.

Субботнигой болоно байха үедэ политическэ хүдэлмэри ябуулагдаха. Лозунг, плакадууд бэшэгдэхэ, субботнигой хэр зэргээр ябажа байһан тухай фотомонтаж, ханын газетэ, сахилгаан хуудаһан, «Элүүр энхэ» гэһэн газетэмнай хөөрэжэ үгэхэ юм.

А. БОРОНОЕВ,
Н. Семашкогой нэрэмжэтэ республиканска больницын партийна организациин секретарь.

Малшадай мүрысөөндэ — үргэн дэлисэ

НЁДОНДОНОЙХИҺОО ДЭЭШЭ

Үнгэрһэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй илангаяа һүүлшынь жэлдэ Борьёогой совхозой Нюгын фермын коллектив һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Жэшээлхэдэ, нёдондо түсэбэйнгөө ёһоор 7408 центнер һү һааха байһан һаа, тэрэнээ 7676 центнертэ хүргөө юм.

— Тиигэбэшье һанаһанда хүрэмөөр хүдэлжэ үшөөл шадаагүйбди гэжэ һанагшаб. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1920 гаран килограмм һүн абтажа, тэрэмнай хоёр мянганда арайл хүрөөгүй бшуу. Өөһэдөөл зэмэтэйбди. Илангаяа зун-намарай үедэ шангахан оролдоо һаамнай, яһала ехэ һүн нэмэжэ абтаха һааб даа. Одоол мүнөө жэлдэ хоёр мянганай дабаае заатагүй дабаха ёһотойбди. Тиимэһээ энэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө һү һаалияа дээшэлүүлхын түлөө шадалаараа тэмсэнэ гээшэбди, — гэжэ фермые даагша Ц.-Д. Д. Доржиева хэлээ бэлэй.

Энэмнай нилээд томо фермэ юм. Хоорондоо холбомол хоёр ута байра соо 400 гаран эхэ мал харууһалагдана. Доcоонь үнеэдые һааха оньһон түхеэрэлгэ, шэбхэ сэбэрлэхэ транспортер, авто-уһалуури, тэжээлэй цех гэхэ мэтэ тодхогдонхой. Һаалишан бүхэн 25—28 үнеэдые һаадаг. Эндэнь һү тушаажа абаха, амһарта, аппарадуудые угааха, һабхаргаха зохид түхеэрэлгэтэй таһалганууд, лаборатори, улаан булан, багахан столовошье бии.

— Урданайхида орходоо һаалишадай ажал жэшээгүй хүнгэн болоо ааб даа. Залуушуулайшье хүдэлхэдэ зохид гээшэ. Залхуурангүйгөөр лэ оролдоо һаа, һү ехээр абаха, ажалай һайн түлөөһэндэшье хүртэхэ аргатай байна. Арбан хоног, һара бүри мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, эрхимлэгшэдтэ мүнгэн шан, улаан тугхан барюулагдадаг, — гэжэ үнинэй һаалишан Софья Дашицыреновна Тарбаева хөөрэнэ.

Дүй дүршэл ехэтэй һаалишадынь — Е. И. Грудинина, С. Д. Тарбаева, Е. А. Горбова гэгшэд өөһэдөө һайнаар хүдэлжэ, үндэр үрэ дүнгүүдые туйлахаһаа гадна, залуушуулдаа эрхим жэшээ харуулжа, дүй дүршэлдөө һургажа, али болохоор туһалжа байдаг заншалтай. Жэшээнь, нёдондо үнеэн бүриһөө 2409 килограмм һү һаажа, бүхыдэнь 698 центнер гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 176 центнер сагаан эдеэ үйлэдбэрилһэн бэрхэ һаалишан Екатерина Грудинина, залуу басагад Анна Смиркина, Раиса Горбова гэгшэдые хажуудаа абажа хүдэлнэ.

Залуу басаган Тамара Дондокова хоёр жэлэй саана Улаан-Үдэдэ заводто хүдэлжэ байһанаа нютагаа ерэжэ, өөрынгөө һайн дураар һаалишан болоһон юм. Оролдосотой, урагшаа һанаатай энэ басаган богонихон болзор соо һаалишанай мэргэжэл шудалжа, түрүүшынгээ жэлээр үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һаагаа һэн. Мүнөө һаагдажа байһан 20 үнеэнһээ үдэрэй 128—130 килограмм һү абана.

— Нютагаа ерэжэ, һаалишан болоһондоо заахашье халагланагүйб. Бидэ залуушуулай эхэ эсэгэнэрэйнгээ хэрэг ажалые үргэлжэлүүлээгүй һаа, ондоо хэн үргэлжэлүүлхэ юм, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Эндэхи улаан булан соо орожо, тусхай самбар дээрэ бэшэгдэһэн һү һаалиин дүнгүүдые харахада, тэрэнэй үдэр бүриин тоо өөдөөл болоно, тугаар фермые даагшын хэлээшэ зүб байна гэжэ ойлгоо һэмди. Хэрбээ үнгэрһэн январиин һүүл багта үдэрэй 17,1—17,3 центнер һүн һаагдажа байһан һаа, февралиин гараһанһаа хойшо тэрэнь 17,8—18 центнертэ хүрэжэ эхилһэн байна. Тиигэжэ үнеэн бүриһөө үдэрэй 7,5—8 килограмм һүн абтана. Түрүү һаалишад Екатерина Горбова, Софья Тарбаева, Екатерина Грудинина гэгшэд үнеэн бүхэнһөө үдэртөө юһэ үлүүтэй килограмм һү һаадаг болонхой.

Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэн бүридэ хоёр килограмм талхан эһээгдэжэ, бурдууг болгогдожо үгтэнэ, мүн 20 килограмм силос, гидролизно аргаар буйлуулагдаһан, талханаар холигдожо эһээгдэһэн һолоомон гэхэ мэтэ эдюулэгдэнэ. Энэнь бүхыдөө 9,5 килограмм тэжээлэй единицэдэ хүрэдэг. Үнеэд үдэрэй гурба һаагдадаг.

— Мүнөө үедэ эхэ малнай олоороо тугаллажа эхилбэ. Һүн үшөөл нэмэхэ ёһотой. Иигээд үнеэн бүхэнһөө үдэрэй дунда зэргээр 9,5—10 килограмм хүрэтэр һү һаадаг болохын түлөө тэмсэнэбди, — гэжэ фермые даагша хэлэбэ.

Түрэл партиингаа XXVII съездын нээгдэхэ үдэр болотор һү һааха, гүрэндэ тушааха хоёр һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээд байха гэһэн зорилго эндэхид урдаа табинхай.

М. НАМЖИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. А. Горбова.

Авторай фото.
Зэдын район.

ХОНИД ХУРЬГАЛНА

Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхоздо хонишоноор үнинэй хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон И. А. Усольцев түрүүшынгээ 100 хурьгадые абаба. Энэ хонкшон нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлһэн байна.

Энэ жэлдэ Усольцевой отарын эхэ хонид бэшэнэйхиһээ урид хурьгалжа эхилбэ. Тиимэһээ хонишод мүнөө унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллажа байнхай.

Манай корр.

СОВЕТ ЭРДЭМТЭДЭЙ АМЕРИКАН ЭРДЭМТЭДТЭ ХАНДАЛГА

Хүндэтэ коллегэнүүднай!

Хүн түрэлтэниие ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдһээ, хүн зониие олоорнь хюдаха бусад буу зэбсэгүүдһээ шата шатаар зайсуулан абарха хэрэгтэ бодото хубитаяа оруулхые уряалжа, бидэ, совет эрдэмтэд, Таанадта ханданабди. 2000 он болотор тэдэниие сүм усадхаха тодорхой программа М. С. Горбачевой 1986 оной январиин 15-да хэһэн Мэдүүлгэ соо тодоор найруулагдаһан байгаа.

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые нөөсэлэлгэ ямар хойшолон татажа болохоб гэжэ ондоо мэргэжэлтэй хүнүүдһээ үлүүгээр бидэ, эрдэмтэд, ойлгонобди. Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар бүтээлгын шэнэ эрьеэ бүхэниинь сэрэгэй-стратегическэ тэнсүүриие эбдэдэг, уласхоорондын байдал бүхы дээрээ тогтонижонги бэшэ болодог, ядерна дайнай гэнтэ үүдхэгдэхэ аюул ехэ болодог гээшэ. Тиимэһээл ядерна дайн хэзээдэшье үүдхэгдэхэ ёһогүй, тэрээндэ илагшад байхагүй, харин СССР-эй болон США-гай хоорондо ядерна гү, али юрын ямаршье дайн зайсуулагдаха ёһотой гэжэ Женевэдэ совет болон американ хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн мэдүүлгые бидэ һайшаанабди.

Хүн түрэлтэнэй хүгжэлтые ба хүн түрэлтэниие хосорол һандаралгаһаа абарха асуудал болбол үзэл суртал, ниитын-политическэ байгуулалтаһаань дулдыдангүй, оронуудай хамтын аша туһын гол асуудал болоно гэжэ бидэ тоолонобди. Буу зэбсэг хуряалга, стратегическэ тогтонижонги байдалые бэхижүүлгэ, уласхоорондын хёмороо зүришэлдөөнүүд болон кризисүүдые зайсуулан саралга хадаа ниитэ ба хамтын зорилго мүн. Байгша зуун жэлэй дүүрэтэр ядерна болон хүн зониие олоорнь хюдаха бусад зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хаа хаанагүй сүм усадхаха, сэрэгүүдэй урда урдаһаа зүришөөд байлгын хэмжээе удаа дараалан хороохо программые шата шатаарнь бэелүүлгэ имагтал иимэ хамтын хэрэг болохо ёһотой, болоно шадаха.

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалга шэнэ совет программын уг удхань мүн. Гэхэтэй хамта гансал ядерна бэшэ, харин улад зониие олоорнь хюдаха бусад хэрэгсэлнүүдые усадхаха, шэнэ зэбсэгүүдэй бии бололгые сараха гээд тэрээн соо дурадхагдана. Тиихэдэ химическэ мэтын бузар муухай зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхаха талаар дурадхалнууд, мүн тэрэшэлэн хоро хүргэхэ арга боломжынгоо талаар ядерна гү, али хүн зониие олоорнь хюдаха бусад хэрэгсэлнүүдтэ дүтэрхы, шэнэ физическэ гол ёһонуудта үндэһэлдэг ядерна бэшэ хэрэгсэлнүүдые зохёон бүтээлгые хориһон ябадал онсо удха шанартай. Юрын зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, этигэл найдал бэхижүүлхэ, Европодо, Азида болон дэлхэйн бусад районуудта найдамтай аюулгүй байдал хангаха, буу зэбсэг хуряажа, үлүү гараһан горитой ехэ мүнгэн зөөри хүнүүдэй һуудал байдалые һайжаруулхын тулада хубаарилха талаар хамтын хэмжээнүүдые баталан абаха гээд мүн лэ дурадхагдана. СССР-эй гансал өөрынгөө талаһаа ямаршье ядерна тэһэлэлгэнүүдые болюулха шиидхэбэриие гурбан һараар һунааха тухай совет хүтэлбэрилэгшэд шиидхээ гээд, хүндэтэ коллегэнүүднай, Танай анхаралые баһал хандуулнабди. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэй бусад гүрэнүүдэй, нэн түрүүн США-гай энэ шиидхэбэриие дэмжэжэ, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүгэдэ ниитээрээ гүйсэд дүүрэнээр хорихо тухай хэлсээнэй туйлагдаа һаань, шухала байгаа. Туршалгануудай болюулагдабал, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые нарижуулха хэрэг зогсоогдохо бэлэй.

Замбуулинай али бүхы янзын зэбсэгүүдые хориһон ушартал ядерна хэрэгсэлнүүдые зайсуулгын программа бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэ гэжэ бидэ тоолонобди.

Буу зэбсэгүүдые хизаарлалгын, хороолгын ба усадхалгын хойноһоо ашаг үрэтэйгөөр хинаха ехэ хэмжээнүүдые бэелүүлгэ болбол ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые зайсуулха шухала эрхэ нүхэсэл болоно гээд М. С. Горбачевой Мэдүүлгэ соо онсологдоно. Буу зэбсэг хуряаха талаар тодорхой хэлсээнүүдэй хойноһоо национальна техническэ хэрэгсэлнүүд хинаха, мүн уласхоорондын шалгалта хэгдэхэ.

Үлэсхэлэн хооһон, үгытэй ядуу байдал, элдэб үбшэн усадхаха, оршон тойронхи дайдые сахин хамгаалха, промышленностиие элшэ хүсөөр ба түүхэй эдээр хангахын тулада бүхы арадуудай хүсэлэл оролдолгонуудые, тэдэнэрэй научно-техническэ хүсэ шадалые хойшолуулангүй нэгэдүүлхэ шухала. Гүрэнүүдэй хоорондо үргэн ехэ харилсаа холбоо бэелүүлжэ, замбуулиниие шэнжэлэн ашаглаха талаар айхабтар ехэ алхамууд хэгдэхээ байна гээшэ. Экономико хүгжөөлгын ба эрдэм ухаанай аша туһада газар шадарай дайда бүри ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэхэ, наранай системын планетэнүүд шэнжэлэгдэхэ ба бусад олон юумэн хэгдэхэ. Замбуулинай дайдада ямар нэгэн зорилготойгоор гаргагдаһан али бүхы буу зэбсэгүүдэй үгы байһан ушартал эдэ арга боломжонууд бэелүүлэгдэхэдээ болохо.

Дэлхэй дээрэхи байдалые үндэһөөрнь һайжаруулгада, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын дулдыдадаг мүнөөнэй гол асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эрдэмтэд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тэдэнэрэй эрдэм мэдэсэ ба дүй дүршэл, энэрхы һайхан уг зорилгонуудта үнэн сэхэ байһаниинь түүхын богони болзорто дэлхэй дээрэ ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхалгада бүхы талаар туһалха ёһотой.

Хүнэй нангин эрхые — ажамидарха эрхые аршалан хамгаалха талаар харилсан хүдэлхые таанадые, хүндэтэ американ коллегэнүүднай, бидэ уряалнабди. Хүн зониие олоорнь хюдаха буу зэбсэгүүдэй дарамтаһаа, ядерна хемороонһоо айха ябадалһаа хүн зониие сүлөөлхэ зам нээгдэжэ байна. Хёморое зүришэлдөөнэй аюулые ехэ болгохо, шэнэ янзын үхэлтэ буу зэбсэг бүтээхэ шэглэлээр, үгы һаа буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые хизаарлаха ба хуряаха, хүн түрэлтэнэй аша туһада аюулгүй байдалай, бата эб найрамдалай ба уласхоорондын үргэн харилсаа холбооной шэнэ системэ байгуулха замаар дэлхэй дабшаха зэргэтэй гээд үнэн сэхээр ба тодоор мэдүүлхэ гээшэ эрдэмтэдэй арюун нангин уялга мүн.

СССР-эй Науканuудай академи.
Ядерна дайнда эсэргүү, эб найрамдал хамгаалха совет эрдэмтэдэй комитет.
Эб найрамдалай, буу зэбсэг хуряалгын асуудалнуудые шэнжэлхэ талаар научна совет.

Союзна республиканuудай

Компартинуудай съезднүүд

ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

КИЕВ. Партийна организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулха, ниитэ гүрэнэй зорилгонуудые шиидхэлгэдэ коммунистнуудай, республикын бүхы ажалшадай хубитые арьбадхаха тухай ехэ, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн февралиин 7-до Украинын Компартиин XXVII съезд дээрэ болоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй залан шууд заабаринуудай ёһоор хаа хаанагүй хэрэг бүтээлгын зохёохы ёһоной оршон байдал байгуулха, республикын үйлэдбэриин ба ниитын ажабайдалда ехэ эрилтын, туйлаһанаа шүүмжэлхы ёһоор сэгнэлгын, тааруугүй үзэгдэлнүүдтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ үзэл баталан тогтоохо шухала гээд үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглээ.

Ажахын ба соёлой байгуулалтын бүхы участогуудта нүлөөгөө хэлбэришэгүйгөөр шангадхаха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн гэжэ съезд дээрэ заагдаа.

1986 — 1990 онуудта, мүн 2000 он болотор хугасаада СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект тухай Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшкогой хэһэн элидхэлые делегадууд зүбшэн хэлсэнэ.

АЛМА-АТА. Эмхидхэлэй, үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын ба ажахын ажал ябуулгые бүхы талаарнь нарижуулан һайжаруулаагүй һаа, партиин табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ болохогүй, февралиин 7-до хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһэн Казахстанай Компартиин XVI съезд дээрэ энээн тухай онсолон хэлэгдээ.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда ажахы эрхилэлгын онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха талаар партийна комитедүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэри онсо удха шанартай болоно байнхай гээд үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглэһэн байна. Гэхэтэй хамта зарим тээ ажалай хүсэнүүдые хэрэглэлгын ашаг үрэ ба ажалай бүтээсын хэмжээн улам ехэ болоһон эрилтэн, дтэ харюусанагүй.

Бидэ арадай ажахын ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар һураггүй ехэ юумэ хэжэ шадахабди, хэхэ ёһотойбди, гээд делегадууд тэмдэглэбэ. Энэмнай хадаа мүнөөнэй шатадахи партиин экономическа стратегиие бодото дээрэнь бэелүүлхэ замда коммунист бүхэнэй дүүргэхэ шухала зорилго болоно.

Съезднүүд хүдэлмэреэ ү…гэлжэлүүлһээр.

(ТА…

КПСС-эй XXVII съездые угтуулан

УРДЫНГАА АЛДУУНУУДЫЕ ДАБТАХАГҮЙ

Байгша омнай манай партиин, бүхы ороной түүхэдэ онсо ехэ удха шанартай жэл болоно. Юуб гэхэдэ, 1986 оной февралиин 25-да КПСС-эй ЦК-гай XXVII съезд хүдэлмэриеэ эхилхэнь ха юм. Коммунистнуудай ехэ хуралдаан дээрэ КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын, КПСС-эй Уставай, 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проектнүүд зүбшэн хэлсэгдэжэ, батагаган абтаха байна бшуу. Эдэ зорилгонуудые бидэ энэ жэлhээ эхилжэ, бодото дээрэнь бэелүүлхэ ушартай болонобди.

Урда жэлнүүдтэ манай совхоз хүдөө ажахын продукцнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаринуудаа мууса дүүргэдэг, гээгдэнги ажахы гэжэ бага бэшэ шүүмжэлэлдэ ородог байгаа. Тиимэhээ эдэ бүгэдые анхаржа, совхозой дирекци, партийна, профсоюзай комсомолой организацинууд тодорхой хэмжээнүүдые хараалаад, тэдэнээ бэелүүлжэ эхилээ hэн. Нэн түрүүн бидэ тарян болон мал ажалдаа түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхээр хараалаабди. Илангаяа газар таряалан дээрэ эрхим ургаса абаха технологи, мал ажал хүгжөөлгэдэ үүлтэр hайжаруулха, тэжээл элбэгээр бэлдэхэ хүдэлмэри гэхэ мэтэ тодорхой ажал ябуулагдаха болоно. Иигэжэ совхозой хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин, технологическа, ажалай журам шангадхан, байгша онhоо хүдэлмэриеэ ондоогоор эрхилжэ эхилбэ. Тиигэнгүйшье аргагүй байгаа. Юуб гэхэдэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүнгүүд манай hанаае ехэтэ зобооно. Гүрэндэ мяха, ноoho худалдаха түсэбүүд дүүргэгдэнгүй үлөө. Жэл бүхэндэ, илангаяа малай үбэлжэлгын үедэ эбэртэ бодо мал, хонин hүрэг олоор гарзада оруулагдаа. Түл түрэсэшье багаар абтаа. Ажахын зооветмэргэжэлтэд үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэриеэ доогуур хэмжээндэ ябуулаа. Газар таряалан эрхилэлгэдэ баhал дутуу дунданууд олоор дайралдаа. Ороhото болон тэжээлэй ургамалнуудай түсэбөөр хараалагдаhан ургаса абтаагүй үлэшоо. Эдэ дээрэ дурсагдагша дутагдалнуудаа усадхаха арга боломжо бидэндэ бии, тэзд байhан нөөсэнүүдээ гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тиимэhээ эдэ бүгэдые хараада абажа, үнгэрhэн жэлдэ үшөө зунhаа хойшо малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ, үбhэ тэжээл ехээр нөөсэлхэ, малайнгаа хүсэ шадалые нэмээхэ, hайн кэдрнүүдые олсжо табиха асуудалнуудта анхаралаа хандуулhаа hэмди. Нажарай халуун хаhын үедэ арга хургыень олоод лэ, дархашуулай тусхай бригада эмхидхээд, бүхы отделениинүүдэйнгээ малай байрануудыень, малшадай гэрнүүдыень заhабарилха хүдэлмэри ябуулаабди. Тэжээл бэлэдхэлгын түлэг эхилээд байхадань, хура бороо ехээр орожо, Анаагай болон бусад бага, ехэ гол горхонууд үерлэхэдөө, бүхы сабшалангай ургасыень hалгаажа, манда бага бэшэ hаад ушаруулаа. Хэды иимэ хүндэ хүшэр байдалай тохёолдоошье hаань, совхозой бүхы хүдэлмэришэд, нютагай хүн зон, үхи хүүгэд — бултандаа тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсажа, үлэhэн юумыень хуу суглуулжа абаа бэлэй. Иигэжэ эдэнэрэй аша туhаар 1985—1986 онуудай малай үбэлжэлгэдэ адууhа малнай 45 процент тэжээлээр хангагданхай. Энэмнай үнгэрэгшэ үбэлжэлгынхидэ орходоо нилээд досшоо болоно бшуу. Мүнөө бидэ энэ дутагдалаа ондоо тээhээ хүсэлдүүлхэ hаналтай хүдэлмэри ябуулнабди.

Иимэ хүшэрхэн эрхэ байдалда энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ үнгэргэгдэхэ гэжэ малшаднай хуу ойлгоhон дээрэhээ байра байдалаа эртүүр түхеэрhэн, хубааряар үгтэhэн үбhэ тэжээлээ гамтайгаар, заатагүй буйлуулаад үгэхые оролдоно. Энэ талаар эртүүр намар малшадай коллективүүдтэ суглаанууд үнгэргэгдэжэ, үбэлжэлгын үедэ продукци ехээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха арга боломжонууд тухай үргэн хөөрэлдөөн болоо. Фермэ, бригада, hаалишан, малшан, хонишон бүхэн тодорхой зорилго урдаа табяа бэлэй.

Хаанашье, хэзээдэшье малай үбэлжэлгын хүнгэн байдаггүйнь мэдээжэ. Илангаяа тэжээлээр хомор энэ жэлдэ энэмнай бүришье хүндэхэн хэрэг болонхой. Тэжээлэй иимэ бага хан нөөсэтэй байгаад, бүхы адууhа малые тобир тарганаар ондо оруулхын, түл олоор абажа түлжүүлхын, мяха, hү, ноoho, ехээр үйлэдбэрилхын тула малшаднай бүхы дүршэл шадабарияа үдэр бүри элсүүлхэ болоно гэжэ онсолон хэлэхэ шухала.

Бидэ нэн түрүүн тэжээлээ буйлуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулнабди. Мүнөө hүнэй гурбан фермэдэ цехүүд hаадгүйгөөр хүдэлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Анаагай совхозой hүнэй комплексын тэжээл буйлуулдаг цех үдэртэ 9 тонно шанаржуулагдаhан тэжээл бэлэдхэнэ.

Манай совхозой малшадай олонхинь илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ үнэн сэхэ ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, дааhан хүдэлмэридөө айхабтар харюусалгатайгаар хандан, хүсэ шадалаа гамнангүй, хамаг бэлиг шадабарияа, халуун зүрхэнэйнгөө эрмэлзэлые зоригжуулжа ажалладаг. Эдэнэй дундаhаа Анаагай hүнэй комплексые онсолон тэмдэглэхээр. Түс коллектив үнгэрhэн табан жэлэй туршада яhала hайн үрэ дүнтэйгөөр хүдэлжэ гараа. Тэдэнэр ажахы соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ ходоодоо түрүүлдэг байха юм. Район соогоо түрүүлэн бидэ энэ фермэдэ хамтын подрядай гурим нэбтэрүүлээ hэмди. Анаагайхид гүрэндэ hү худалдаха табан жэлэйнгээ даабарииё нёдондо сентябрь hара соо бэелүүлээ бэлэй. Гэбэшье эндэ бүхы юумэн хэгдээ гэхын аргагүй.

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые түйладаг малшадай дундаhаа КПСС-эй райкомой гэшүүн, ахалагша hаалишан Л. Дондокова, Хориин поселково Советэй депутат Н. Белалова, hаалишан, залуу коммунист Н. Лоскутников болон бусадые нэрлэжэ болоно. Энэ коллектив республика соогоо үүсхэл гаргаhан Зэдын районой Борьёогой совхозой, Мухар-Шэбэрэй районой «Заганский» колхозой малшадай гаргаhан үүсхэлнүүдые халуунаар дэмжээд, харюусалгатай хаhын үедэ үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү абахаар зоригжонхой ажаллажа байна. Тэдэнэрэй хэлэhэндээ хүрэхэнь албатай.

Урда жэлнүүдтэ орходоо байгша ондо манай хонишод түл түрэсэ олоор абажа түлжүүлхээр оролдоно. Мүнөө ажахын эхэ хонидой 19 стара дээрэ түл абтажа эхилэнхэй. Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бидэ 8 мянган хурьга абаха түсэбтэйбди.

Манай урда ямар зорилгонууд табигданхайб гэхэдэ, энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2000 килограммhаа дээшэ hү haaxa, хонин бүхэнhөө 3,5 килограмм ноoho хайшалжа тушааха, гүрэндэ тушаагдаhан эбэртэ бодо малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые 370 килограммда, хонинсхиие—38—39 килограммда хүргэхэ ёhотойбди. Газар таряалан эрхилэлгэ дээрэ баhал хубилалтанууд болохо байна. Түбхын түрүүн мелиоративна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулhанай, түрүү онол аргануудые хэрэглэhэнэй ашаар энэ табан жэлэй хугасаа соо жэлдээ гектарай 13—15 центнер ороoho таряан, уhалагдадаг газарай гектар бүриhөө 25 центнер ногоон ургуулагдаха жэшээтэй.

Байгша оной түрүүшын кварталда бидэ 1090 центнер мяха худалдаха түсэбтэйбди. Тэрэнээ амжалтатай дүүргэхэ арга боломжо манда бии. Мүнөө Баруун Бэе гэжэ газарта 200 гаран эрэ хашараг, гунжад шахан таргалуулгада табигданхай.

Иимэ харюусалгатай үедэ совхозой ажалшад саашадаа улам hайнаар хүдэлхэ, шэнэ амжалтануудые түйлаха зорилготой.

С. ЖАМСУЕВ,
Хориин районой Анаагай совхозой директор.

ҮБЭЛЭЙ ХҮЙТЭН ГЭНГҮЙ

Хэжэнгын совхозой луговодууд «Үдэр бүхэндэ— үндэр ургасада» гэhэн уряа доро газар таряалангай болон нуга сабшалангай үрэжэл дээшэлүүлхэ талаар үбэл-хабарайнгаа агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые үдэр үнгэрхэ тума эршэдүүлнэ.

Республикын габьяата механизатор, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Борис Жамсаранович Аюровай тракторно-таряан ажалай бригадынхид үбэлэй хагсуу хүйтэн үдэрнүүдые гансашье заhабарилгын дулаан мастерскойнууд соо бэшэ, харин үдэшэ үглөөнэй жабарта сохюулан ажалынгаа таряалан болон сабшалан дээрэ саhа тогтооно, гол нуурнуудай эрье шадар тошо халяажа, уhалуурнин hубаг ханаабуудые заhабарилна, сабшалангайнгаа газар, олон жэлэй hайжаруулагдамал бэлшээринүүдые хорёолхо будүүн hургаагуудые бэлдэжэ байнхай.

Жэшээлхэдэ, мүнөө дээрэ уhалуурнин 10 hубаг ханаабуудай 7-ниинь бэлэн болгогдонхой, түсэбөөр хараалагдаhан 70 мянган кубометрэй 50 000 кубометр тошониинь халяагданхай, 200 гектарта саhан тогтоогдоод байна. Табан хүнhөө бүридэhэн бригада 2100 гаран будүүн hургааг бэлэдхэжэ, посхоод хорёолхо газартаа бултыень зөөнхэй. ДТ-75 тракторта хүдэлдэг В. Ямпилов бензохюрөөгөөр hургааг тайрадаг Дагба Ешиев болон бусад ажалдаа эрхимлэнэ.

Манай корр.
Хэжэнгын район.

Малай үбэлжэлгэ—харюусалгатай хаhа

hҮ hААМАА ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

hүүлэй хэдэхэн хоногто бордохолжо ороhон саhан малшадта дахинаа бэрхэшээлнүүдые асарба. Хэды иимэ хүндэ хүшэр байдалай тохёолдосшье hаань, Еңгорбойн совхозой Баярай hү hаалиин фермын hаалишад тэрэнээ дабажа гарахын хойноhоо бүхы хүсэл оролдолгоёо эршэдхэн хүдэлжэ байна. Тэдэнэр урда жэлнүүдтэ үбhэ тэжээлээр дутамаг байбашье, үнеэдээ зүбөөр харууhалhанай, эдеэлүүлhэнэй, hааhанай ашаар үбэлэй hаранuудта hү hаамаа досшолуулдаггүй байгаа. Үнгэрhэншье жэлдэ иимэ шахардуу байдалда хүдэлhэн аад, hү абаха түсэбөө ноябриин 12-то амжалтатай дүүргээ hэн. Социалис уялгануудаа мүн лэ үлүүлээ.

Фермын 13 hаалишадай олонхинь hү haaxa хубиингаа даабаринуудые 2—3 hараар урид бэелүүлhэн байна. Социалис мүрысөөнэй манлайда Г. Д. Аюшеев, А. Б. Жамсаева, Д. Д. Дымбрылова, А. Б. Цыбиков болон бусад бата алхамаар дабшана. Түрүү hаалишад өөhэдын ажалай дүй дүршэлтэй, бэелүүлхэ зорилготой гээшэ. Фермые даагша, коммунист, нютагай Советэй депутат Бадма Абидуевич Лыгденовэй мэдүүлhээр, коллективэй гэшүүд бултадаа эбтэй зөтэйгөөр хүдэлдэг, нэгэн hанал бодолтойгоор ажалладаг хүнүүд гэжэ ойлгоо hэмди. Тэдэнэр эндээ хамтадаа ажаhуудаг, үдэр бүриингөө ажабайдалай зол жаргалаар хубаалдадаг заншалтай юм. Малшадай үхи хүүгэдыньшье томо болоходоо, нютагтаа үлэжэ хүдэлдэг.

Эрхим hаалишадай нэгэн Д. Д. Дымбрыловагай ехэ хүбүүн Фёдор мал адуулагшаар 15 жэлэй туршада ажаллана. Юлия басаганиинь фермынгээ 50 тугал тобир тарганаар харууhалжа байнхай. Тиихэдэ Долгор Дулмаевна өөрөө байгша ондо бүлэг үнеэдhээ бүхыдөө 374 центнер hү абаха уялгаяа декабриин 1-дэ 42 центнерээр үлүүлээ hэн. Даалгагдаhан 25 үнеэдhээ дунда зэргээр жэлдээ 2200 килограмм сагаан эдеэ үйлэдбэрилэнхэй. Мүнөө үдэр соо 7—8 килограмм тоhолиг hү haaжа байнхай.

1985 оной эхинhээ мүрысөөндэ эрхимлэhэн Гомбо Аюшеев үнгэрhэн хугасаа соо харууhалдаг үнеэдhээ дүн хамта 450 центнер hү абаба. Уялгань 374 центнер байhан юм. Гомбо Дамбаевич хоёр жэл удаа дараалан ажахынгаа чемпион болоhон алдартай. Тэрэнэй наhанай хани нүхэр, фермын партгрупорг Галина Очировна мүн лэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэhэн байна. Мүн тиихэдэ гэр бүлөөрөө хүдэлдэг hаалишад Зоя, Иван Батуевтан, Ирина Бадмаевна Гармаева Лариса басагантаяа үнгэрэгшэ жэлдэ урагшатай ажаллаа. Онсолбол, угай малшан Ирина Бадмаевна 1985 ондо урда жэлэйхидэ орходоо, даалгагдаhан бүлэг үнеэдэйнгээ толгой бүриhөөнь 440 килограммаар ехэ сагаан эдеэ абаhан. Урзанда жэлдэ бүлэг үнеэдhээ дунда зэргээр 1933 килограмм hү haahан Анна Баировна Жамсаева энэ үрэ дүнгөө мүнөө нэгэ hараар уридшалан дүүргээ. Тэрэ хамагhаа урид октябрь hара соо hү haaxa табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэhэн габьяатай. Түрүү hаалишадай нэгэн А. В. Цыбиков даалгагдаhан 25 үнеэдhээ жэлэй туршада 416 центнер сагаан эдеэ абажа, социалис уялгаяа 42 центнерээр үлүүлhэн байна.

Баярай фермын малшад мүнөө бии байгаа үбhэ тэжээлээ гамтайгаар, ашаг үрэтэйгөөр гаргашалхые оролдоно. Үнеэн бүхэндэ үдэртөө 4 килограмм үбhэн, 25 килограмм силос үгтэнэ. Мүн тэжээл буйлуулагдахадаа хэршэгдэhэн будүүн тэжээл талха таряанай зүйлтэй, элдэб микро- ба макрободосуудтай, дабhатай, загаhанай тоhонтой, мелтэй холигдожо шанаржуулагдадаг юм. Иимэ тэжээл эдиhэн hаамхай үнеэд, туғаллаха гунжад, залуу мал ашаг шэмэсэ эрид дээшэлүүлнэ. Энэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ Виктор Очиров, Сергей Дашеев, Филипп Будаев гэгшэд ажаллажа, hаалишадай зүгhөө магтаалда хүртэнэ.

1985—1986 онуудай малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, үбэлэй hарануудта мал ажалай продукци элбэгээр абаха гэhэн Бүхэсоюзна малшадай мүрысөөндэ оролсоhон Еңгорбойн совхозой ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Баярай hү hаалиин фермын hаалишад арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлhээ эршэ түгэсөөр хүдэлжэ байна.

Ш. БАКШЕЕВ,
манай корр.

МҮНӨӨДЭР—АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР

ШЭН ЗОРИГ, ШАДАБАРИ ХЭРЭГ…

Манай ороной гражданавиациин байгуулагдаhан үдэрые бүхы совет араднай, тэрэ тоодо Буряад ороной авиаторнууд, ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Энэ hайндэр байгша оной февралиин 25-да эхилхээ байгаа ленинскэ партиин XXVII съездэ бэлэдхэлэй шухала удха шанартай үедэ тэмдэглэгдэхэнь гээшэ. Республикын авиаторнууд ерээдүйн ехэ хараатай түсэбүүдые урдаа табинхай.

Улаан-Үдын авиапредприятиин коллектив арадай ажахын барилгануудта, мүн арад зондо шухала хэрэгтэй ашаа шэрэлгые улам ехэ болгохо зорилгоор хүдэлмэридөө шэнэ онол аргануудые, ороной авиаторнуудай дүй дүршэлые нэбтэрүүлхын түлөө шармайн оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлэй хараа түсэбүүд гол түлэб дүүргэгдэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн цехүүд экипажнууд болон бусад албатан урмашуулагдаhан, предприятиингаа Хүндэлэлэй самбарта гаргагдаhан юм. Тиихэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабари мүн лэ дүүргэгдэhэн байна. Предприятиин 37 экипаж, авиационно-техническэ баазын цехэй, авиационно болон радио-электронно түхеэрэлгын лабораторинууд табан жэлдэ абаhан уялга даабаринуудаа үлүүлэн бэелүүлжэ шадаа.

Предприятиимнай коллектив бүхэн, илангаяа ашаа шэрэдэг далита онгосонуудай экипажнууд үдэр бүри хоёр мянган пассажирые, хэдэн арбаад тонно ашаа, почто зөөжэ, урдань табигдаhан даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхын хойноhоо оролдоно. Энэнэй ашаар Буряад ороной холын нютаг нугануудта ажаhуугшад, Улаан-Үдэ хотын ажалшадтал адли, шэнэ газетэ, журнал тэрэл үдэртөө абажа, хужарлан уншадаг болонхой. Мүн Ахын, Хойто-Байгалай, Баунтын районуудта арадай ажахын ашаан үдэр бүри зөөгдэжэ абаашагдана. Илангаяа Сибирь, Алас-Дурна хизаар руу, холын хойто зүг, мүн ороной бусад хото городууд руу далита онгосонуудай ниидэхэ замуудые олошоруулха асуудалда гүрэн түрэмнай ходоодоо анхаралаа хандуулжа байдаг. Энээнhээ уламжалан, ороной бусад городуудhаа республикын предприятинуудта хэрэгтэй, яаралтай ашаан агаараар асарагдадаг болоhон гээшэ. Зүүн Сибирьтэ граждан авиациин урган хүгжэhэн hүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдын авиапредприяти шэнэлэн хубилгагдажа, олон түхэлэй самолёдууд, вертолёдуудые өөрынгөө талмай дээрэ буулгадаг болоо. Эндэhээ ехэ ашаан, олон тоото пассажирнууд ороноймнай элдэб городуудта, холын районуудта эльгээгдэнэ. Буряадай АССР-эй авиаторнууд республикаhаа гадна, манай хүршэ Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудта ошожо, арадай ажахын hалбаринуудта шухала хэрэгтэй ашаа зөөлсэдэг болонхой.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума авиапредприятиин hалбари бүхэн шэнэ оньhон техникээр хангагдана. Мүнөө Улаан-Үдэ—Нижнеангарск, Улаан-Үдэ—Нарhата гэhэн маршрудаар ниидэдэг самолёдууд радиогоор холбоотой болонхой. Тиихэдэ зарим летчик, вертолетчигууд, диспетчернүүд, инженернүүд болон технигүүд өөhэд өөhэдынгөө мэргэжэл шадабари таhалгаряагүй дээшэлүүлжэ байдаг. Тиигэжэ эдэнэр Граждан авиациин министерствын Түбэй методическа комиссиин шалгалтын дүнгөөр нэгэдэхи классай летчигууд, штурманууд боложо гарана.

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөн эршэдэдэнэ. Авиаторнуудай дунда дэлгэрhэн энэ мүрысөөнэй дүн арба хоноод лэ согсологдожо, эрхим түрүү коллективүүдэй тодоруулагдажа, урмашуулагдажа байдаг болоhониинь hайшаалтай. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, агаарай онгосонуудые жолоододог экипажнуудай командирнууд А. А. Орестов, В. К. Лужсовский, З. Д. Дамбаев, А. П. Воронин, А. С. Иванов, В. Д. Коваленко, Н. Г. Гурулев, инженерно-техническэ албанай түлөөлэгшэд Г. В. Халтанов, С. Д. Шануев, жолоошод А. М. Шевцов, Г. М. Богайчук, агаараар самолёдуудые хүтэлбэрилэн ябуулдаг албанай хүдэлмэрилэгшэд Ю. П. Веприндев, Н. В. Гурин, радио-холбоо байгуулдаг албанай ахалагша инженер Ю. В. Лоскутников, сагай уларил мэдээсэхэ албанай хүдэлмэрилэгшэ Т. А. Мясникова, мүн Петропавловскын, Хэрэнэй, Закаменск хотын аэропортнуудай коллективүүд болоно.

Авиапредприятиин коллективэй арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэhэн ушар хадаа манай предприятида материально-техническэ бааза hайнаар хүгжөөhэнэй. нютаг бүхэндэ агаарай лини олошоруулhанай аша үрэ мүн гэхэдэ, алдуу болохогүй. Тиихэдэ предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци арадай ажахын ашаа, пассажирнуудые саг соонь з… дые зүбөөр…

Тэрэшэлэн … табан жэлдэ … ашаглалгада … рилгын түсэб… байна. Эндэ … строй», «Н… строй» трест… бусад эмхи… барилганууд… хүдэлмэрил… далай, соёл… лон үйлэдбэ… лые hайжар… гүүдые амж… хэлгэдэ арга… лөө үзүүлнэ…

Предприяти… шэд саашад… толедуудаа … гээр хэрэг… маха, пасса… зөөхэ эрил… тиин экипаж… биhан бай… социалис … даа, эдэ … хэлсэжэ, … абаа hэмд… hан социал… түрэтэйгөөр … транспорт … бэриеэ гүр… гохо хэрэгт… лалсажа яб… ранууд олол… манай пред… hаа дээшэ … ябаhан hург… Л. Н. Ахме… ков, Д. И. … расов, М. … Аносов бо… шэлэн ман… лэгшэдые … лаад, ажал… энхые хүсэ…

Улаан-Үд…

ЗОРИГЖОНХОЙ

Районоймнай ажахынууд поли, нуга, сабшалан дээрээ сабшалан дээрээ саhа тогтоохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Түнхэнэй совхозойхид декабрь hараhаа энэ хүдэлмэри эхилээ юм. Совхозой Шэмхын отделениин түрүү механизаторнуудай нэгэн А. Н. Котовщиков Т-150 түхэлэй трактораар 500 гектар нуга сабшалан дээрэ, мүн 200 гектар поли дээрэ саhа тогтоогоо.

Шэмхын отделениин механизаторнууд Николай Шорстов, Владимир Котовщиков нуга сабшалан дээрэ 350 тонно, хартаабхын голи дээрэ 150 тонно шэбхэ зөөгөөд байна. Хужарай отделениинхид 100 гаран тонноhоо дээшэ шэбхэ таряалан, сабшалан дээрэ зөөжэ абаашанхай. Совхозой механизаторнууд саhа тогтоохо даабарияа Коммунис партиин XXVII съездын эхилхэ үдэртэ дүүргэхээр зоригжонхой.

Л. ШАРГАКШАНОВ

СЭНХИ… ОГТОРГ… ЭЗЭ

Ажалай юрын үдэр hэн. Ниидэлгын талмай дээрэ аян замда мордохо самолет, вертолёдууд жэрылдэнэ. Тэдэнэй дунда Москва — Улаан-Үдэ гэhэн маршрудай ТУ-154 түхэлэй мантан томо агаарай онгосо hүрөөтэйгөөр үзэгдэнэ. Тээ саанаханань АН-24, ЯК-40, Ил-14, АН-2, ЛИ-2 түхэлэй самолёдууд үглөөнэй наранда толорон харагдана. Мүн талмайн нүгөө захадань Ми түхэлэй вертолёдууд агаарта дэгдэн хөөрэхөөр бэлэн болонхой.

Бидэнэй эндэ хүрэжэ ерэхэдэ, АН-24 түхэлэй агаарай хэдэн онгосо Хурамхаанай, Захааминай, Хойто-Байгалай районууд, Эрхүү, Братск, Шэтэ хото руу ниидэхээр аян замдаа бэлэн байгаа hэн. Эдэ бүхы онгосонуудые газар дээрэхи авиационно-техническэ албанай баазын хүдэлмэрилэгшэд эртэ үглөөнhөө эхилээд холын аян замда түхеэрдэг, бэлэдэдэг юм.

— Манай самолёдые авиационно-техническэ албанай залуу авиатехник Юрий Демин аян замда бэлдэдэг, бидэнэрээ энэрхы дулаагаар угтажа абадаг заншалтай юм,— гэжэ АН-24 самолёдой бортмеханик В. И. Унешкин залуу нүхэрөө үнэн зүрхэнhөө магтана.

Республикын алишье район руу ниидэдэг АН-24 самолёдой экипажай командираар А. А. Орестов арбаад жэлэй туршада хүдэлжэ ябана. Коммунист Орестов 1965 ондо Сасово хотодо училищи дүүргэжэ ерээд, Улаан-Үдын авиапредприятида хүдэлжэ ябана.

— Түрүүшынгээ ниидэлгэ ЯК-12 самолёдоор хэhэнээ мүнөөдэршье хүрэтэр мартадаггүйб. Юуб гэхэдэ, республикын ажалшадта түргэн бушуу туhаламжа үзүүлхээр табигдаhан санитарна самолёдой экипажнууд ямаршье сагта, ямаршье уларилда агаарта дэгдэхээр бэлэн байдаг. Тиихэ үедэ республикын бүхы районууд руу самолёдууд үшөөл үсөөнөөр ниидэдэг байhан юм,— гэжэ Александр Анатольевич тэрэ сагаа дурсан хөөрэнэ.

Санитарна самолёдуудта хоёрдохи пилот боложо ерэhэн залуу летчигүүдые өөhэдынгөө баян дүршэлдэ hургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Улаан-Үдын авиапредприятиин ажалай ветеранууд үдэр бүри анхарал, оролдолгоёо хандуулдаг. Санитарна самолёдуудые жолоодогшо, ажалай ветеран Дмитрий Иванович Таболин, РСФСР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Евгений Васильевич Бельков, аэрофлодой отличник Виктор Петрович Гуров, бусадые эндэ дурдалтай. Хүндөөр үбшэлhэн малшад, таряашад, геолог, ангуушадта түрүүшын туhаламжа үзүүлдэг эдэнэр олохон хүнүүдэй зүгhөө баяр баясхаланда хүртэдэгынь мартагдашагүй юм.

1974 онhоо АН-24 түхэлэй агаарай онгосын командир болоhон нүхэр Орестов абаhаар манай республикын нютаг нуганууд руу пассажирнуудые зөөжэ эхилhэн байгаа. Мүнөө Александр Анатольевич Эрхүү, Красноярск, Томск, Абакан, Усть-Кут гэhэн маршрудаар агаарай онгосо жолоодоно. Тиихэдээ экипажайнгаа абаhан уялга, түсэбүүдые саг болзортонь дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргэ жэншэдгүй бэелүүлдэг заншалтай.

Мүнөөдэр эдэнэрэй экипаж Закаменск, Нижнеангарск гэhэн маршрудаар пассажирнуудые абанхай, холын аян замда мордобо. Дурсагдагша экипажай хоёрдохи пилодоор ажалай баян дүршэлтэй боложо ябаhан Г. Г. Коробцев ниидэлсэнэ. Улаан-Үдэ хотодо түрэhэн Коробцев Кременчугай училищи дүүргэhэнэйнгөө удаа АН-2 самолет республикынгаа дуулим агаараар жолоодоhон юм. Удаадахи жэлнүүдтэнь хэдэн …

ОРОЛДОБОЛ, АМЖАЛТА ТҮЙЛАГДАХА

Энэ ажахын хүгжэлтэ, бодото байдалые баргагсаажа мэдэхэ байбашье, hаяханай эндэ ябахадаа, ажал хэрэгээрнь үшөө дахин hонирхохо ушар гараа hэн. Эртэ үглөөнhөө түрүүлэгшын кабинет соо хүн зон хүл хоёрсэг байhан аад, үдэ багта үсөөрбэ. Зоригто Дамбиновичтай зөлгөжэ зугаалбабди.

— Улам үдэжэ байгаа адууhа мал, хонин hүрэгөө хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангадаг болохын тулада нэн түрүүн уhалагдадаг сабшалан, бэлшээриеэ саашадань үргэдхэхэ, хими хэрэглэжэ хүрьhыень шанаржуулан hайжаруулха зорилготойбди. Иимэ арга боломжо манда гүйсэд бии. Тиимэhээ хүн бүхэнэй, илангаяа дунда шатын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй үүргэ, харюусалгые дээшэлүүлэн, зээн ёсоной эрилтэ табижа ажаллаха, хараалhанаа хүсэлдүүлхэ болонобди,— гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ З. Д. Очиров хэлэнэ.

Энэшье зүб ааб даа. Ушарынь гэхэдэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй болон ВЦСПС-эй, мүн КПСС-эй Гусиноозерско горкомой, райгүйсэдкомой зүгhөө барюулагдаhан дамжуулгын Улаан тугууд эндэхи хүн зониие эршэ түгэсөөр ажаллахыень уряална, уялгална бшуу. Тиихэдэ хүшэрхэн эрхэ байдалда үнгэржэ байhан энэ үбэлжэлгын үедэ ниитын hүрэг малай ашаг шэмыень заахашье доошолуулангүйгөөр, хүсэ тамир hайнтайгаар ондо оруулжа, хүхэ ногоон дээрэ гаргаха гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Тохойн, Ягодныни, Булагай фермэнүүдэй зооветмэргэжэлтэдтэй уулзажа, байра байдалаарнь hонирхогдоо hааб даа. Тиихэдэл республикын габьяата зоотехнигэй хэлэhэн үгэнүүд хадуугдаба.

— Мүнөө олохон ажахынуудта hаалиин томо оньhожоруулагдаhан фермэ, комплекснууд, баригдана. Минии hанахада, фермэ бүхэндэ үнеэдээ заатагүй оньhон машинаар hаалаг болохо хэрэгтэй. Энэмнай ажалай бүтээсые, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ, продукциин үнэ сэн хямдаруулха, шанарыень hайжаруулха гол арга зам ха юм. Тиимэhээ hаалиин комплекс, фермэнүүдтэ hайн гунжадые бэлдэхэ, малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Энээнтэй хамта үхэр малые янза бүриин шэмэтэй hайн хоолоор хүсэд хангадаг болохын тула бүхы юумэ хэхэ, үбhэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха саг ерээ,— гэжэ Ягодныни отделениин арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ, тэндэхи зоотехник М. Д. Данзанов хэрыда ябахадаа hанамжаяа хубаалдан хөөрөө бэлэй.

Уданшьегүй үндэрхэн гүбөө үгсэн, тосхоной баруугаар тойрон гүйлгэжэ гарахатаймнай сасуу, шэнэхэн хашаа, хорёотой малай комплекс харагдаадхиба.

Фермын хүн зон игаабари наранай тонгойхоhоо түрүүн урдихэ гэhэндэл, үнеэдээ илгажа, эдеэлүүлжэ, үдэшын hаамда бэлдэжэ байба.

Ягодныни фер[illegible]бан нэгэдэхи табан жэлэй hүүлшын жэлдэ эршэмтэй шангаар ажаллажа, түсэбэй ёhoор 5583 центнер hү үйлэдбэрилхэ байбал, тэрэнээ 5926 центнертэ хүргэжэ, ажахы соогоо түрүү hуурида гараhан байна. Хамтын баялигай hабатые ерьбажуулалсаха хэрэгтэ hаалишад Н. Сорокина, Т. Ефимова, Н. Курмаева, Р. Онгоева, Н. Хиликова, Б-Х. Гармаева болон мал [illegible]улагшад, тэжээл бэлдэгшэд [illegible]элдэсотой hайн ажалые [illegible]нсолон тэмдэглэхэ шухала.

Илангаяа үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада. Ягодныни hаалишад габшагай дорюунаар ажаллажа, үнеэн бүриhөө 108 килограмм hү абаха даабаритай байбал, тэрэнээ 146 килограммда хүргөө гэхэ гү, али hарынгаа түсэбые 31 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ КПСС-эй Гусиноозерско горкомой ба райсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан ту[illegible]тайгаар абаhан [illegible] бархэшээл-байгаашье hаань, түйлаhанаараа урмашаhан эдэнэр шэнэ жэлhээ шэнээ ехэтэйгээр ажаллана.

— Хэр ажаллагданаб?— гээд, үнеэдээ эдеэлүүлжэ байhан залуухан hаалишанда хандабабди.

— Бараг даа. Будүүн тэжээл, силос, талха таряанай зүйл хэм, гурим соонь таhалдуулангүй үгэдэгбди. Үдэр ута боложо байна. Үнгэрhэн табан жэлэй бэрхэшээлтэ сагуудые бэе дээрээ дабажа гараhан хадаа ажалайнгаа эршэ алдангүй, түйлаhанаа батадхаха хүсэл зорилготойбди,— гэжэ ЕЛКСМ-эй городской комитедэй үүсхэлээр эмхидхэгдэhэн комсомол-залуушуулай отрядай гэшүүн Надежда Сорокина урма баяртайгаар мэдүүлбэ...

Ажалша шударгы хүнүүдтэйнь танилсаад байхадаа, hү hаали дээшэлүүлхэ талаар hүүлэй үедэ эндэ хараатай алхамуудай хэгдэжэ байhые тухайлхаар hэн.

— Үнинэй хүдэлжэ байhан бэрхэшүүлэй, зүбшэл, заабаринь залуу hаалишадта зүйтэй, сэгнэшэгүй туhатай байдаг. Ниитын хэрэгтэ эдабхи ехэтэйгээр хабаададаг, олоной үүсхэл али болохоор дэмжэдэг, урагшаа hанаатай хүнүүд коллектив соомнай олон, — гэжэ тус комплексые даагша С. Г. Черных хамта хүдэлдэг нүхэд тухайгаа халуун дулаанаар дурдаха зуураа, иигэжэ үргэлжэлүүлнэ: — Зарим үедэ зайн гал унтаржа, hаад үзүүлдэг. Эдэ мэтын дутагдалнуудаа саг соонь усадхажа, үбэлжэлгын үедэ hү hаалия халташье доошолуулхагүйн түлөө оролдонол гээшэбди... Үнэндөө, зон нүхэдэй үргэмжэ, туhаламжашье байдаг юм бээ.

Тиимэшье үни бэшэ hэн. Үбэлжэлгын харюусалгатай хаhада ажахын малшадай эрилтэ хэрэглэмжые бүри hайнаар хангаха зорилготойгоор арадай депутадуудай Загастайн сомоной Совет тодорхой хэмжээнүүдые хараалhан, социалис уялга абаhан юм. Энэ талаар мүнөө үедэ малшад гомдоногүй.

Ч-Ц. САНЖИЕВ,
манай штатнабшэ корр.
Сэлэнгын район.

ХЭБЛЭЛЭЙ ҮҮРГЫЕ Д…

Общественн социально-экономическа… зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хэблэлэй… радиогой ашаг үрые дээшэлүүлхэ шуу… 7-до Москвада болоhон научно-практи… рюулагдаhан байгаа. Манай ажабайда… партиин политикые бэелүүлгэдэ, съез… документнүүдые тайлбарилан ойлгуул… сэлнүүдые дамжуулдаг хэрэгсэлнүүдэй… hэн үүргэ тухай Москвагай Гүрэнэй М. … жэтэ университедтэ суглараhан ороной… тэнүүдэй журналистнууд, эрдэмтэд, узэ… лэгшэд хэлэhэн байна.

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ

...АЙН ДАА, ...АМАРА

КПСС-эй Программын шэнэ най- [illegible] ... КПСС-эй XXVII съездын делегат ... Шалбаева хөөрэнэ. [illegible]

...мди. Кэрэн басаган ямаршье ажалhаа ...хихагүй байгаа бшуу. Балшар Тамара эмшэн болохо hанал абтанхай ябаhан юм. Ехэ дайнай ...ахи жэлнүүдhээ эхилжэ, эжынь ...стаар хүдэлдэг hэн. Эсэгэ оро-...гаалгын Агууехэ дайнай жэлнүү-...э, эсэгэнь гүрэнэйнгөө зүүн хилэ ...ан намтартай.

...ндо Тамара Эрхүүгэй гүрэнэй ...скэ институт амжалтатайгаар ..., түрэл нютаг Хуурай-Һубагаа ..., тэндэхи участково больницын врачаар хүдэлжэ эхилhэн юм. ...ябахадаа, институдай ниитын ажа... эдэбхитэйгээр хабаададаг, суг-...даг нүхэдэйнгөө дунда hайн юумэ ...абадаг hэн. Институдай хоёрдо-...н студент ябахадаа, 1967 ондо ... гэшүүндэ абтаhан юм.

...кэлээ hайнаар шудалжа ерэhэн, ...шэлөө, бэлиг шадабарияа дээшэ-...үрдиhэн, урагшаа эрмэлзэлтэй ... хоёр жэл хүдэлөөд байтарнь, ...районно түбэй больницада ерэ-...хыень уриhан байгаа. Хожомынь ...үбшэ аргалдаг врачай мэргэжэл ... курс дүүргэжэ, мүнөө хүрэтэр ...алдаа ябаhаар.

... Гундыновна өөрынгөө болон ...үдэлдэг нүхэдэйнгөө мэргэжэлээ ...лхын тула ходо оролдожо ...өм. Энэнь тон зүб. Тиигэжэ ...эй туршада анхан hураhан ин-...гаа ординатура дүүргээ hэн. ...нь үбдэhэн, гэмтэhэн нюдэ ар-... талаар хэдэн городуудта үнгэргэг-...минар болон конференцинуудта ...саа. Мүн Москвагай НИИ-дэ бү-... Владивостогто зональна де-...дай хүдэлмэридэ хабаадалсаhан, ...ой, Ленинградай, Новокузнецкын ... дээшэлүүлдэг гүрэнэй инсти-... hураhан, бэлиг шадабарияа, дүй ...о гүнзэгырүүлhэн байна.

... Гундыновна нюдэнэй үбшэ ар-...рхим врачнуудай нэгэн. Тэрэ тон ...эргэжэлтэн хадаа республикын ...фтальмологуудта хүндэтэй, гэжэ ... районой ахамад врач К. Л. Ба-...амда хэлээ hэн.

...гэшэ жаргал... Нарай нялха хүү-...килээд, ная гараhан үбгэд, хүгшэд ...ө, тэрээндэ нюдөө аргалуулжа, ...hанаа сэдьхэлээ тэгшэлнэ. Зөө-...эргэн сэдьхэлтэй хүн хадаа тэрэ ...ьө, залуушье хүн гэнгүй хэнтэй-...инаар хөөрэлдэжэ, зүбшэлэй ...дэг заншалтай. Врач Шалбаева-...луулhан хүн бүхэн, нэгэ коллек-...суг хүдэлдэг нүхэдынь, бусад ...дынь тэрэниие үнэн сэдьхэлhээ ... юм. Олоной хүндэдэ хүртэхэ ...лэн хэрэг бэшэ ааб даа. Харин ...эгээрээ, арюун сэхэ ябадалаа-...н зүрхэнhөө хүнүүдтэ дуратай-...айн зангаараа хүндэдэ хүртэhэ-... тодо байна. Нюдэнэй үбшэ ар-...hалга соо удаан hууужа гарааб. ...уу эхэнэр табан hаратай үхибүү-...нюдые врачта харуулжа, зүбшэл ...абаба. 6-дахи классай hурагша ...алгуулжа, хэшээлдээ ямар hуу-...ха, уншахадаа шэл зүүхэ тушаа ...аабарида хүртэбэ. Нүгөөдэнь ...ээ, нюдөө аргалуулха шухала, ...аа, үшөө муудажа магад гэжэ ...хэбэртэй.

...мунис партиингаа XXVII съездын ...ар hунгагдаhан ушар ганса ми-...лта бэшэ юм ааб даа. Нэн тү-... хадаа манай Түнхэнэй районой ...ахын хүдэлмэрилэгшэдэй габьяа-...тоолохо байнаб. Юуб гэхэдэ, ма-...ной ажалшад hү, мяха, нооhо ...худалдаха табан жэлэй түсэб ...эй. Мүн энэ хадаа медицин-...ламжые хүгжөөлгэдэ партиимнай ... саг үргэлжэ хандуулжа байhа-... болоно бшуу.

...түбэй больницын, районой, бүхы республикын коммунистнууд бултадаа намда найдажа, КПСС-эй XXVII съездын делегадаар hунгаhандань тон ехээр баясанаб. Съездэ хабаадаха гээшэ тон харюусалгатай хэрэг. Би бусад делегадуудтай хамта партиин шэнэ Программа ба Уставые, арбан хоёрдохи табан жэлдэ, мүн 2000 он хүрэтэрхи үедэ ороной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые баталалсаха ехэ эрхэтэй болоод байнаб. Олоной ехэ найдабариие дүүрэн харюулхаб, эрхим hайнаар хүдэлхые оролдохоб,— гэжэ Тамара Гундыновна хөөрэнэ.

— Манай хүдэлмэри тиимэ нэгэ тэгшэ байдалтай бэшэ гэжэ хэлэхэ байнаб. Дутуу дунданууд бии байhаар. Жэшээлхэдэ, районой түбhөө холуур оршодог нютагуудта ошожо, тэндэхи хүн зоной бэеын элүүрые шалгаха, медицинскэ туhаламжа үзүүлжэ байха гэхэдээ машинагүйдэнэбди. Докторто бэеэ үзүүлхэеэ холын хүн зон Хэрэн тосхон ерэхэ баатай болоно. Тиигэжэ нэгэ үдэр бэшэ, харин, хоёр-гурбан үдэрөө hалгаажархина,— гэжэ нүхэр Шалбаева үгэеэ үргэлжэлүүлээ hэн.

Офтальмолог Шалбаева хүдэлмэридөө шэнэ арга, түрүү дүй дүршэл хэрэглэдэг мэргэжэлтэн юм. Хүдэлдэг таhагынь багаханшье hаа, ороходо hаруул, зохид. Декабрь hарада нюдэнэй харасын хурсые тоолон гаргадаг шэнэ прибор эндэнь тодхогдоhон байна. Тамара Гундыновнагай эгээн шухала хүсэлынь хадаа, комплексно түхэлтэйгөөр шэнэ больница барюулжа, ажалша зоной элүүр энхые сахиха хэрэгые мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусама болгохо асуудал болоно.

— Би Тамара Гундыновнатай арбан хоёр жэлэй туршада сугтаа хүдэлжэ ябана гээшэб,— гэжэ нюдэнэй үбшэ аргалдаг таhагай медсестра Н. Д. Манзарова хөөрэнэ. — Түрүүшын үдэрhөө хойшо бидэ хоёрой хоорондо үгэеэ ойлголсохогүй нэгэшье ушар байгаагүй. Ехэл hайн зантай хүн юм даа. Баян дүй дүршэлөө намтай хубаалдадаг, hургаал заабари ходол үгэжэ байдаг. Зугаатай хүхюу, hайхан сэдьхэлтэй, үлүү булуу зангүй, ямаршье хүнтэй үгэеэ ойлголсожо шададаг нүхэр даа.

Тэдэнэй хүдэлдэг отделени 1981 онhоо эхилжэ. социалис мүрысөөнэй дүнгөөр, «Жэшээтэ отделени» гэhэн нэрэ зэргэдэ таhалгаряагүй хүртэжэл байдаг юм.

Коммунист Т. Г. Шалбаева табан жэлэй туршада түбэй больницын партийна эхин организациин секретарь ябаhан юм. Мүнөө үедэ секретариин орлогшо, арадай хиналтын бүлгэмэй гэшүүн, методическо-эмхидхэлэй талаар ахамад врачай орлогшо тушаалтай.

— Ниитын хүдэлмэридэ тон оролдосотойгоор хандадаг нүхэр юм,— гэжэ партийна эхин организациин секретарь Д. Б. Ильина хэлээ hэн.

Районно газетэдэ hара бүхэндэ нэгэ удаа гаргагдадаг «Элүүр энхын булан» хуудаhанда медигүүд статья болон бусад материалнуудые бэшэдэг юм. Энэ хэрэгтэ Тамара Гундыновна угаа анхаралтайгаар хандадаг.

Дүй дүршэлтэй мэргэжэлтэн, коммунист Т. Г. Шалбаева hуража байгаад, практикада ерэhэн студентнэртэй ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Өөрынгөө дүй дүршэлые тэдэнтэй хубаалдадаг, методическа, документационно талаhаань заабари үгэдэг гээшэ. Эдэ бүгэдэ хадаа Тамара Гундыновнагай өөрынь абьяасые, политическэ хатуужалые гэршэлнэ бшуу.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай корр.

АЖАБАЙДАЛАЙ АЛТАН ҺУДАЛЫЕ БАРИХА

(Буряадай Уран зураашадай холбооной VII съездhээ хэгдэhэн тэмдэглэлнүүд)

МҮНӨӨ сагта бүхы совет арад габшагай ажалай эрхим амжалтануудаар түрэл партиингаа XXVII съездые угтажа байна. [illegible] ... Буряадай Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй арадай уран зурааша Д-Н. Д. Дугаров онсолон тэмдэглэhэн байха юм. Республикымнай бэлигтэйшүүлэй шэнэ табан жэлые ажалай ямар дүнгүүдээр угтажа байhан тухай элидхэлшэ, мүн нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэhэн искусство шэнжэлгын эрдэмэй кандидат И. И. Соктоева, уран зурааша М. Б. Эрдынеев гэгшэд тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада тематическэ 164 бүтээл, 101 дүрэ зураг, 158 пейзаж урлагдаа гэбэл, республикымнай бэлигтэйшүүлэй эршэ түгэс ажалай хэмжээн эли бодо харагдаадхина. Буряадаймнай уран зураашадай ехэ-ехэ выставкэнүүдтэшье хабаадаhан ушар мүн тэрэниие гэршэлнэ. Зональна, бүхэроссин, бүхэсоюзна, мүн хилын саанахи олон тоото выставкэнүүдтэ буряад мастернуудай бүтээлнүүд табигдажа, олониие хужарлуулhан байна бшуу! «Бидэ коммунизм байгуулнабди», «Түрэл орон соогуураа», «России сэнхир харгынууд», «Россин уран зураашад — БАМ-да» гэхэ мэтын бүхэсоюзна, бүхэроссин нэрэтэй солотой выставкэнүүдтэ зураашаднай хабаадаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Һүүлэй үедэ «Советская Россия» гэhэн долоодохи выставкэдэ, мүн партиин XXVII съездые угтуулан бэлдэгдэhэн ехэ вернисажда бүтээлнүүдээ эльгээгээд байна.

Буряадай уран зурагай искусство хилын саанашье нэрэтэй түрэтэй боложо байнхай. 1983 ондо Парижда, ЮНЕСКО-гой штаб-квартирада «Буряадай уран зурагай искусство» гэhэн ехэ выставкэ дэлгээгдээ hэн. Тэрэл жэлдэ Буряадай АССР-эй коммунис байгуулалтадаа туйлаhан амжалтануудай жэшээ дээрэ СССР-эй үдэрнүүдэй МНР-тэ үнгэргэгдэхэдэ, манай урашуулай бүтээлнүүд Улаан-Баатар абаашагдаа. 1984 оной hүүл багта республикымнай 60 бэлигтэйшүүлэй урлаhан зүйлнүүд Дели хотынхидые гайхуулаа hэн. Харин мүнөө «Буряадай заншалта искусство» гэhэн выставкэ Францин хотонуудаар айлшалжа эхилээ.

Уран зурагай искусствын бүхы зүйлнүүдые, жанрнуудые зэргэ тэгшэ хүгжөөхэ шухала гэжэ съезд дээрэ онсолон тэмдэглэгдэhэн байна. [illegible] ... гэжэ үнгэрhэн VI съезд дээрэ хэлэгдэhэн hэн. Мүнөөшье тэрэл асуудалда РСФСР-эй арадай уран зурааша Г. Н. Москалев, Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша Ю. А. Чиркоп гэгшэд олоноор анхаралые хандуулба.

— Станково болон номой графика юрэнхыдөө hулаар хүгжэнэ. Дээдэ hургуулинуудые дүүргэжэ ерэhэн залуу графигууд эдэбхи түгэсөөр хүдэлнэ гэхын аргагүй. Эстампна мастерскойгүй дээрэhээ эдэмнай нютагhаа холо, Зохёохы ажалай байшангуудта ошожо хүдэлхэ баатай болоно. Теэд тиишэ ходо ябажа байха арга үгы гээшэ ааб даа. Номой хэблэлтэй, «Байгал» журналтай харилсаа холбоомнай нягтараа гэжэ хэлэхэ сагнай үшөөл ерээдүй, — гэжэ республикын мэдээжэ график, РСФСР-эй арадай уран зурааша А. Н. Сахаровская хэлэнэ.

Гар урлалай искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ дутагдалнуудай олон байhаниинь элирбэ. Керамистнууд шабараар бүтээhэн амhартануудаа галдажа, эд болгохо пеэшэнгүй. Жэл бүри ондоо хотонуудаар ябажа, бүтээлээ хүсэндэнь хүргэхэ гээшэ гарзатайшье, хүшэршье байна гэжэ гол элидхэл соо хэлэгдээ.

— Содном Бодиев, Шоён Дашиев мэтын арадай суута мастернуудта саг соогоо шабинарые hургуулжа абаагүймнай ехэл харамтай. Модо hиилэхэ талаар арадайнгаа угай ёhо заншалнуудые мартантаад байна ха юмбибди. Мүнгэ харлуулжа, угалза хээнүүдые гаргахадаашье, зарим мастернууднай шадабаригүйдэнэ. Арhаар гутал, хубсаhа оёхо, hэеы дараха гэхэ мэтые hэргээн хүгжөөхэ ёhотойбди,— гэжэ М. Б. Эрдынеев hанамжалба. Үнгэтэ шулуу hиилэгшэд манда үсөөн гэжэ Б. Жамбалов мэдүүлээ. Мүнгөөр урлагшадые Дагестан руу, кубачин суута мастернуудта эльгээжэ, дүршэлыень абажа, ерэхэ арга олгоёл гэжэ тэрэ дурадхаhан байна.

Монументально-уран шэмэглэлгын искусство яhала амжалтатай хүгжэжэ байна гэжэ съезд дээрэ тэмдэглэгдээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ томонууд хэдэн объектые нэрлэбэл, Петропавловскын соёлой-спортивна комплексые, ЛВРЗ-гэй профилакториие, Наушки станциин байшангые зураашаднай шэмэглэн гоёоhон байна. Гусиноозёрскдо, Закаменскда, Улаан-Үдэдэ томо-томо байшангуудые гоёохо хүдэлмэри үргэлжэлhөөр. Гэхэтэй хамта, зарим объектнүүдэй шэмэглэлые зураашад шанар муутайгаар бүтээнэ, хүдэлмэриеэ унжагайруулна, тэрэ үедэнь тусхай бэлэдхэлгүй «мүнгэ сохёошод» хүдөө нютагуудаар дэншэнэ гэжэ гол элидхэл соо сэхэ заагдаа, мүн уран hайханай-үйлэдбэриин мастерскойн директор И. П. Сутеин өөрөөшье энээн тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

— Театрально-уран шэмэглэлгын искусствые арбаад лэ хүн түлөөлнэбди,— гэжэ Буряадай Уран зураашадай холбооной театральна секциие даагша В. М. Бройко мэдүүлнэ.— Бидэнэй ажалые халан абаха зоной тон үсөөн байhые булта мэдэнэбди. Бэлигтэй залуушуулые бэдэржэ, тэдэниие хажуудаа абажа hургаха, институдуудта эльгээхэ тухайгаа hаналаа табиха ёhотойбди. Тиихэдэ сценын хүдэлмэрилэгшэдые — бутафорнуудые, модошо дархашуулые, сёдолшодые — hургаха, олоор лэ hургаха хэрэгтэй. Техническэ мэргэжэлэй училищинуудта тиимэ зониие бэлдэдэг болохо арга үгы гээшэ аал?! Театральна музейтэй болохо тухайгаа үнинэй хэлсэдэгбди, энэ талаар хүдэлмэри ябуулагдажа эхилэнхэй.

Скульпторнуудые олоор hургаха, үрэ түгэсөөр хүдэлхэ бүхы арга боломжонуудые тэдэнэртэ олгохо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглэhэн байна.

Юрэнхыдөө съезд дээрэ залуу бэлигтэниие hурган хүмүүжүүлхэ, зохёохы шадабарииень хүгжөөхэ асуудалда хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ асуудалаар зүйтэй дурадхалнуудые А. Н. Сахаровская, республикын Уран зураашадай холбооной дэргэдэхи залуушуулай нэгэдэлэй гэшүүн Л. Д. Семёнов, республикын Архитекторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ П. Г. Зильберман гэгшэд оруулаа. Хотын уран зурагай hургуулиие халуун анхаралаар хүреэлжэ, тэрэниие шэнэ байшантай болгохо, хэшээлнүүдыень удха түгэлдэр болгохын тула бүхы юумэ хэхэ, өөhэдөө үхибүүдтэй ходо уулзажа, онсо бэлигтэйшүүлыень тусхай дээдэ hургуулинуудта эльгээхэ гэхэ мэтын дурадхалнууд олоной дэмжэлгэдэ хүртөө. Мүн тусхай дээдэ hургуулинуудые дүүргэжэ ерэhэн залуушуулые, арадай мастернуудые байрануудаар, мастерскойнуудаар, элдэб материалнуудаар хангалгые hайжаруулха гэhэн шиидхэбэри абтаа.

Хотын предприятинуудта, малшадай байрануудта, полевой стануудта зураашаднай ходо харгылжа, ажабайдалай гүн соохоо ерээдүйнгөө бүтээлнүүдэй темэнүүдые оложо байха зэргэтэй гэжэ съезд дээрэ үгэ хэлэhэн хүн бүхэн тэмдэглээ. «Мастерскойнгоо сонхоор оршон тойронхиие хаража, зураг бүтээжэрхихэбди гэжэ заримашуул мүнөө болотороо hанадаг»,— гэжэ республикын Уран зураашадай холбооной партийна организациин секретарь О. Д. Цыремпилон съезд дээрэ шүүмжэлhэн байна. Энэнь нэгэ бага ехэдүүлжэ хэлэhэн үгэнүүд бээз. Зүгөөр олон зураашадай, илангаяа залуушуулай хүдөө нютагуудаар ябахаяа хашардагые дүршэлтэй мастерай буруушааhаниинь зүб.

Уран зурагай искусствые олоной дунда дэлгэрүүлхэ талаар правлениин зүгhөө үшөөл бага юумэн хэгдээ гэжэ искусство шэнжэлгын эрдэмэй кандидат И. И. Соктоева мэдэрхэ зуураа, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэдтэй харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ, нүүдэл выставкэнүүдые, зүбшэн хэлсэлгэнүүдые гуримтайгаар эмхидхэхэ ёhотойбди гэжэ тэмдэглээ. Тэрэшэлэн, уран зураашадай шэнэ бүтээлнүүдые харуулхаар альбомуудые, букледүүдые хэблэжэ гаргахань ехэл хүндэ гэжэ искусство шэнжэлэгшэ зааба.

Хүдөө нютагуудта арадай уран зурагай галерейнүүдые, хүүгэдэй уран зурагай hургуулинуудые байгуулха тушаа асуудалнуудые сугларагшад халуунаар зүбшэн хэлсээ. Бүхыдөө съезд зохёохы ажалай үндэр дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. В. Ангапов, КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагшын орлогшо В. Л. Кургузов, РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной шалгалтын комиссиин гэшүүн, Россин Федерациин габьяата уран зурааша А. Г. Акритас гэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь республикын Уран зураашадай холбооной правлени, шалгалтын комисси шэнээр hунгагдаhан байна. Буряадай Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшээр Д-Н. Д. Дугаров, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр М. З. Оленников hунгагдаа. Ээлжээтэ съездэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэhэн асуудалнуудаараа зохихо тогтоол батадан абаа.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) РСФСР-эй арадай уран зурааша А. Н. Сахаровская, Буряадай АССР-эй арадай уран зураашад К. А. Дульбеев, М. Я. Метелкина гэгшэд забhарлалай үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ дэлиэнэнэй hүүлээр

«АСУУХААР САГ ЕРЭЭ»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон «Сошордомо дохёо» газетымнай 1985 оной декабриин 18-да (№ 290) гараа hэн. Мухар-Шэбэрэй районой Алташын-Адагай hү hаалиин фермэ ниитын малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэгдээ: малайнь байра соо хүйтэн, «үнеэдые уhалха түхеэрэлгэнүүдыешье саг үргэлжэ хүдэлгэхын аргагүй, шэбхэ шабааhа гаргадаг оньhон түхеэрэлгын эбдэршэхэ ушарнууд үбэлжэлгын эхилhэнhээ хойшо үзэгдөө», үбэлжэлгын үедэ социалис мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнхэй, худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд hаалишадые муугаар хангана, улаан булан мүртэйгөөр хүдэлнэгүй гэжэ тэрэ статья соо ехэ шүүмжэлэл хэгдээ hэн. Тиимэhээ эдэ дутагдалнуудые усадхаха, hаалишадта ажалай болон амаралтын эрхэ байдал тогтоохо талаар юун хэгдээб гэhэн асуудалтайгаар Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард» совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

Тус совхозой партийна комитедэй секретарь В. Д. Ширипов редакцида харюу эльгээгээ:

«1985 оной декабриин 20-до «Асуухаар саг ерээ» гэhэн статья совхозой парткомой олоной хабаадалгатай заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Заседани Алташын-Адагта үнгэргэгдөө, Арадай депутадуудай Подлопатинскын сельсоведэй түрүүлэгшэ Н. И. Кондратьев, Суулгын совхозрабкоопой түрүүлэгшэ Ендонова, участково больницын ахамад врач Щиглетов, ахамад инженерэй уялгые бэелүүлэгшэ Соколов, ахамад зоотехник М. И. Шайдуров, профкомой түрүүлэгшэ Ю. Н. Алексеев, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Н. И. Алексеев болон бусад мэргэжэлтэд эндэ хабаадаhан байна. КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь Л. А. Юдина заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо тусхай тогтоол баталагдан абтаа. Тэрэшэлэн тусхай хэмжээнүүд, харюусалгата хүнүүд, бэелүүлэгдэхэ болзор элирхэйлэгдээ.

Үнгэрhэн хаhа соо дутагдалнуудые усадхаха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдаhан байна. Тэрэшэлэн малай байра заhабарилагдажа, дулаан болоо, наг шэбхэ гаргадаг оньhон түхеэрэлгэ заhабарнлагдаа, мал эдеэлүүлгые зүбөөр эмхидхэжэ эхилээ. Тиихэдэ болзор соогоо социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоно. «Сахилгаан», «Дайшалхы» хуудаhанууд гаргагдана. Худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд саг үргэлжэ хүдэлдэг болоо. Тус hү hаалиин фермэ дээрэ соёлой үдэрнүүдые клубай хүдэлмэрилэгшэд hаяхан эмхидхээ. Тиихэдэ малшадые хангаха зорилготойгоор эмшэд ерэдэг болоходь.

Социалис оронуудаар

ПРАГА. Үнгэрөөшэ жэлдэ Чехословакиин залуушуул олон hайн hайхан хэрэгүүдые бүтээhэн байна. Республикын хүбүүд, басагад экономическа шухала объектнүүдэй барилгада хабаадалсаа, ургаса хураалгада габшагай hайнаар хүдэлөө.

«Южная трасса» гэжэ автомобилиин харгын барилгада залуу барилгашад ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хээ юм. Тэдэнэрэй шэн зоригой, даалгагдаhан хэрэгтээ үнэн сэхээр, зохёохы ёhоор хандаhанай ашаар 5 километр утатай шухала участок болзорhоо урид ашаглалгада оруулагдажа, Прагын шэнэ барилганuудта ашаа зөөлгэ нилээд хүнгэдхэгдэhэн байгаа.

Залуушуулай бригаданууд уралан нарижуулгын 30 мянган дурадхал оруулаа. Тэдэнэрэй зохёохы хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар түрүү техникэ бодото хэрэгтэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэhэн, ажалай шэнэ арганууд хэрэглэгдэhэн байна.

«Залуушуулай рефлекторэй» хүдэлмэри үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө юм. «Рефлекторэй» 30 мянган патрульна отрядуудай ажал ябуулгын ашаар 400 миллионhоо дээшэ крон алмаха арга бии болоо. Предприятинууд дээрэ хүдэлмэриин саг хэр зүбөөр хэрэглэгдэнэб гэжэ залуу хинагшад шалгадаг, үнэтэй хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд болон техникые хинапта доро байлгадаг. Гүрэнэй элшэ хүсэнэй инспекцитэй хамта тэдэнэр 300-гаад рейд-шалгалта үнгэргөө.

БУХАРЕСТ. Румыниин ниислэл Бухарест хотодо хилээмэ, бүүлхын зүйлнүүдые бариха шэнэ завод ашаглалгада оруулагдаа. Энэнь румын хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдээр сүм хангагдаhан оронойимэрхүү түхэлэй түрүүшын предприяти болоно. Республикын мэдээжэ предприятинуудай нэгэн болохо «Стягул рошу» («Улаан туг») гэжэ предприятиин хүдэлмэрилэгшэдые тус завод хилээмэ, бүүлхын зүйлнүүдээр хангаха юм.

(ТАСС).

Дэлхэйн хаа-хаанаа
ТАСС АПН

...ЫН КОМПАРТИИН СЪЕЗД

...НА, (ТАСС). Кубын ...ии ЦК-гай Нэгэдэ-...тарь, республикын ... Соведэй болон Ми-...дэй Соведэй Тү-... Фидель Кастрын ... Коммунис партиин ...южо байhан III ...эрэ хэhэн тоосоото ...с коммунистнууд, ...бүхы арад бүрин хү-... найшаан дэмжэнэ ...ездын делегадууд ...дбэриин ба хүдөө ...коллективүүдэй тү-...д, партиин про-...на болон муници-...комитедүүдэй, ара-...агай зургаануудай ...ллэгшэд партиина ...най трибуна дээ-...дүүлнэ. ...эн түсэбтэ табан жэлэй хугасаа соо социалис Кубын туйлаhан амжалтанууд тухай тэдэнэр хэлэхэhээ гадна, ушаржа байгаа дутуу дунданууды элирүүлнэ, эдэ бүгэдые усадхаха дурадхалнуудые оруулна, арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ, арад зоной hуудал байдалые улам hайжаруулха, Эхэ оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ тухай hанамжануудаа хэлэнэ.

Рейганэй захиргаанай зүгhөө дайсан харша, зэрхэг түримхэй ябуулганууд саг үргэлжэ дайрагдажа байдаг Кубада өөрыгөө хамгаалха тухай асуудал онсо шухала удха шанартай байна. Үсэгэлдэр, үглөөнэй пленарна заседаниин үедэ, американ «Блэк бэрд» түхэлэй СР-71 гэжэ абяанhаа түргөөр ниидэдэг тагнуулшан-самолёт Кубын агаарай дайда руу нэбтэрэн ороогүйшье hаа, Сүлөөтэ аралые тойроод зорюута hүйдхэл хэжэ ниидэhэн ушарынь США-гай империализмын харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байhанаа элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Гүрэнэй Соведэй болон Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Революционно Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй министр армиин генерал Рауль Кастро съездын делегадуудта мэдээсэбэ. Президент Рейган Кубын Коммунистнуудай съездые нигэжэ өөрынхеэрээ «амаршална» гээшэ гү гэжэ Р. Кастро ёгтотойгоор хэлэбэ.

Делегадууд болон айлшадаар хани халуунаар угтагдажа, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй делегациие толгойлогшо — КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев съезд дээрэ үгэ хэлэhэн байна.

Латин Америкын, Азиин, Африкын хүгжэжэ байгаа залуу гүрэнүүдтэхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ эсэргүүгээр Вашингтоной бэелүүлдэг тэмэтэ политикые буруушаажа байhанаа гадаадын айлшад съездын трибуна дээрэhээ мэдүүлнэ. Национально-сүлөөрүүлгын Сандинис фронтын (СФНО) делегациие толгойлогшо, СФНО-гой национальна хүтэлбэриин гүйсэдхэхэ комиссиин координатор, Никарагуагай президент Даниэль Ортегын хэлэhэн үгые делегадууд халуунаар угтаба.

Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай бэелүүлжэ байдаг эб найрамдалта политикые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой hаяхан найруулан СССР-эй эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүдые Кубын Компартиин III съездын делегадууд, гадаадын айлшад үндэрөөр сэгнэнэ.

Съезд дээрэ hунгагдаhан комиссинуудта партийна хуралдаанай документнүүдые зүбшэн хэлсэжэ захалба.

СССР-эй ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

СТОКГОЛЬМ. Европодо этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хуряаха конференцидэ хабаадажа байhан СССР-эй делегаци Европын аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө уласхоорондын комитедэй секретариадай гэшүүдтэй эндэ уулзаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Мэдүүлгэ дотор найруулагдаhан шэнэ совет дурадхалнууд эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг hайн hайхан hанаатай бүхы хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ харюусана гэжэ ниитын энэ эмхиин түлөөлэгшэд мэдүүлбэ. Совет үүсхэлнүүд эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалые хангаха үндэhэн шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй байна гэжэ тэдэнэр тэмдэглээ. Стокгольмын конференци тушаа М. С. Горбачевой хэлэhэн бүтэмжэтэй бодолые тэдэнэр hайшааhан байна.

ПРЕЗИДЕНТ РЕЙГАНЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ВАШИНГТОН. Президент Р. Рейган конгрессэй хоёр палатын хамтын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, орон доторхи байдалда тогтоhон байгаа. Тэрэнэй хэлэhэн үгэ магтаан hайрхаhан шэнжэтэй байба, орон дотороо, мүн уласхоорондын оршом соо хуушанайнгаа политика саашадаашье үргэлжэлүүлхые тэрэ шиидэhэн байна.

Тиихэдээ Вашингтоной захиргаан дайн байлдаанай ба эб найрамдалай асуудалнуудта хуушанай ёhоор хандажа байhанаа элирхэйлөө: Америкэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргаха, «стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэгые гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлхэ ёhотой. Тэрэнэй туhаламжаар США ядерна буу зэбсэгүүдээ ойроо хүртэшэгүй болгохо ядерна буу зэбсэгээр түрүүлэн добтолхо аргатай болохо зэргэтэй.

Женевэдэ болоhон совет-американ уулзалга, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой США-да ошохые түсэблэжэ байhан ушар США-гай болон Советскэ Союзай хоорондо бүри тогтуурилтай харилсаа холбоо тогтоохо аргатай байна гэжэ президент этигэн найдажа байhанаа мэдүүлээшье hаа, ядерна буу зэбсэгүүдые хорёожо, удаань гүйсэд дүүрэнээр усадхаха талаар шэглүүлэгдэhэн hүүлэй үеын совет шухала үүсхэлнүүдтэ харюу үгэхэгүйhөө гадна, энээн тушаа нэгэшье үгэ аманhаа унагаабагүй. Үнгэржэ ерэхэдээ, президент «совет сэрэгэй аюул» тухай худал хуурмаг үгэнүүдые дахинаа дурдаhан байна.

Нютаг нютагай хёморoо зүришэлдөөнүүдые США шэнэ хүсэтэйгөөр дэбэргэхэ, бусад оронуудай хэрэгүүдтэ хамааралсалгаяа үргэдхэхэ юм гэжэ Рейган ойлгуулаа.

Захиргаанай экономическа политикые, «американ демократи» гэдэгые тэрэ ушар удхагүйгөөр магтаhан байна.

Конгрессэтэ эльгээhэн бэшэг соогоо президент Рейган мүнөө үедэ Холбоото Штадуудта тохёолдуулагдажа байдаг эгээл шухала асуудалнуудта ямаршье харюу үгэбэгүй гэжэ сенатор Дж. Митчелл США-гай захиргаанай толгойлогшын үгэдэ демократическа партиин хуулита харюу болгожо, телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. «Президентын бюджетно-финансын политика» улам олон зониие тухашаруулна.

ҺУРГААЛ БОЛОХО ЁҺОТОЙ

НЬЮ-ЙОРК. Оло дахин хэрэглэгдэхэ «Чэлленджер» гэжэ замбуулинай онгосын аюул усалда орожо уналга «одото дайн байлдаануудай» программа бэелүүлхые хүсэжэ байhан Рейганэй захиргаандa ехэ hургаал болохо, уридшалан hануулга болохо ёhотой гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ американ уран зохёолшо-фантаст Айзек Азимов мэдүүлбэ. «Компьютернүүд тон hайн бэшэ, бүхы юумэн hайнаар хүдэлхэ гэжэ этигэн найдахын аргагүй гээд ойлгон мэдэрхэ ёhотойбди», — гэжэ тэрэ «Ю-эс-эй-тудей» газетэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХҮНДЭТЭЙ АЙЛШАН

Загарайн районой малшадай һайндэр үнгэрһэн жэлэй октябрь һарада болоо. Тэндэ хүдөө ажахын түрүүшүүлэй нэгэ зэргэдэ медицинскэ фельдшер В. Н. Александрова мүнгэн шанда хүртөө һэн. Валентина Николаевна шан олгоһонойнь түлөө ехэ баярлаһан юм. «Магааша һаа, дэмы оролдоно бэшэл хаб. Районоймнай хүтэлбэрилэгшэд хүнэй ажалые хуу хаража, сэгнэжэ байдаг ха юм»,— гэжэ һанахынь тэндэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Давид Данилович Нельдушкин тэрэнэйдэ дутална, хөөрэлдөөн эхилшэо бэлэй.

Валентина Николаевна хоёр долоон хоногой урда тээ тэрэнэй Булаг гэжэ ашые аргалһанаа, хонишоной сүлөөгүйень ойлгожо, гэртэнь үлэжэ эмшэлһэнээ һанаадхиба. Иимэ ушар ходо тохёолдодоггүйшье һаа, хаа-яахан болонол ха юм даа.

Загарайн түбэй больницын нүүмэл амбулаториин фельдшер В. Н. Александровэ район соогоо үнинэй мэдээжэ болонхой. Ногоон үнгэтэй «Москвич» машинаар иишэ тиишээ гүйлгэдэг эхэнэрые районой бүхы хүн зон танихаа байха. Үнгэрэһэн эрэхэдэ, хүршэ Хэжэнгын районойдоо тэрэниие тухайлжа болонхой. Юундэб гэхэдэ, Республикынгаа Элүүрые хамгаалгын министерствын даалгабаряар тэрэ Хэжэнгын малшадай хэр зэргэ хангагдажа байһаниие шалгаһан юм.

Өөрөө гэр бүлэтэй, ухи хүүгэдтэй эхэнэр аад, машинаар иигэжэ үдэр бүхэндэ һүндэлэн ябахань хүнгэн бэшэ ааб даа. Эндэ үдэр бүхэндэ урма, хүсэ шадал түрүүлхэ зорижол хэрэгтэй бшуу.

Валентина Николаевна үбшэнтэнөө хангажа, һэргылэмжын ажалаа хэжэ, ухибүүдэй һургуулидань түхеэрэжэ үрдинэ. Херин мүнөө 1985—1986 онуудай үбэлжэлгын үедэ мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй комплексноор хангаха талаар Никольско сельскэ, Санагын сомоной Соведүүдэй гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжэжэ, районойнгоо хүн зоной элүүрые хамгаалха асуудалые бүри гүнзэгыгөөр анхаржа хүдэлнэ.

Т. ХОРОШИХ.
Загарайн район.

ХЭЖЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

УРАН ЗОХЕОЛШОТОЙ УУЛЗАЛГА

Районой соёлой байшан соо республикымнай мэдээжэ уран зохёолшо Владимир Митыповтэй уулзалга һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Хэжэнгэ һууринаймнай айлшан өөрынгөө зохёохы зам, ажал болон түсэбүүд тухай хөөрэжэ сугларагшадай олон тоото асуудалнуудта харюусаһан байна. Илангаяа һүүлшынь зохёол — «Геологическа поэмэ» тухай асуудалнуудые Хэжэнгын дунда һургуулиин багша С. Ц. Цыденова, 35-дахи СПТУ-гай завуч З. Ж. Баинова, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь О. Галсанова болон бусад табижа, уран зохёолшо харюусаа.

ХАЛУУНААР ҮДЭШЭБЭ

Буряадай гүрэнэй филармониин бүлэг артистнар гастролиингоо түгэсхэлдэ Хэжэнгэ һууринда ехэ концерт табижа, харагшадые баясуулба. Ниитын малай үбэлжэлгын үедэ малшадта бэлиг шадабарияа харуулжа ябаһан артистнуудай бүлэгые һуурин бүхэндэ һайнаар угтаһан, саг үргэлжэ ерэжэ байхыень хүсэбэ.

СССР-эй арадуудай бүжэг хатарнуудые гүйсэдхэһэн Буряадай АССР-эй габьяата артистка Л. Субанова, А. Аюшеев, ород, буряад арадуудай, мүн республикынгаа композиторнуудай дуунуудые ханхинуулһан А. Чимитдоржиев, бэлигтэй залуу дуушан М. Доржиева гэгшэдые хүндэтэйгөөр угтажа, хэдэн дахин хатар наадаяа харуулхыень, дуунуудаа хангюурдахыень уриһан байгаа. Һаяхан Буряадай АССР-эй габьяата артистка гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нютагаймнай басаган Дарима Дугданова Дулма гэжэ дүү басагантаяа хоюуланшье, ганса гансаараашье дуунуудые татажа, баясуулаа.

З. ШИРАПОВ.

АНДАЛДАЖА УНШАХАДА АЯТАЙ

Селенгинск тосхоной номой магазинай хүдэлмэрилэгшэд хүн зониие хангалгаяа шадамараар эмхидхэдэг болонхой. Эндэ ганса шэнэ номууд худалдагдадаг бэшэ, мүн уншагшадай хоорондо номуудаа андалдажа, һэлгэжэ уншаха арга нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнэй ашаар хүнүүд элдэб һонин номуудые уншаха аргатай болоно бшуу.

Тэрээнһээ гадна номоймнай магазин соо худалдан абагшын булан бии юм. Уншагша тэндэ хандажа, шухала болоһон ямар нэгэн номуудта уридшалан захил хэдэг байна. Түс булангай нээгдэһэнһээ хойшо хүнэй нэгэшье захил хангагдангүй байгаагүй юм.

Магазинай коллектив предприяти, больница, соёлой ордон болон һургуулинуудта саг үргэлжэ ошожо, номуудые худалдахаһаа гадна, олоной сугларһан газарта хүн зоной захилнуудые абадаг.

Магазин соонь орожо ерэхэдэ, хододоо дулаан, сэбэр, яаралгүйхэнөөр номуудые харажал һуумаар байдаг юм. Магазиниие даагша И. Н. Алексеева эндэ аяар 16 жэлдэ хүдэлнэ. Тэрэ ном худалдаанай Новосибирскэ техникум заочноор дүүргээ. Хүдөө ажахын темэдэ бэшэгдэһэн номуудые олоной дунда эдэбхитэйгээр тараахаһанайнгаа түлөө тэрэ 1980 ондо ВДНХ-гай бронзо медаляар шагнагдаа һэн. Ирина Николаевнагай хүтэлбэри доро хүдэлжэ байһан Н. П. Комерцева, В. И. Березовская гэгшэд коллективэйнгээ эрхимээр эмхидхэгдэһэн ажалда горитой хубитаяа оруулалсана.

Селенгинск тосхоной номой «Искра» магазинай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ, 1985 онойнгоо даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

М. СУТУРИН.
Кабанскын район.

НАНГИНААР САХИГДАНА

Украинын индустриальна түгэс хүгжэлтэтэй хотонуудай нэгэн болохо Днепропетровскдо дүлэтэ революционер, большевик И. В. Бабушкинай алдарта нэрэтэй холбоотой олохон газарнууд бии. Ушарынь гэхэдэ революционно ажалябуулгынгаа түлөө Иван Васильевич эндэ сүлэлгэдэ байһан юм.

И. В. Бабушкинай дурасхаалай 80 жэлэй ой Днепропетровскдо үргэнөөр тэмдэглэгдэбэ. Январь һарын һүүл багаар революционерэй хүндэлэлдэ үнгэргэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудта хотын ажалшадһаа гадна аяншалагшад, айлшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Днепропетровскын нэгэ завод, кинотеатр болон үйлсэ большевик-ленинецэй нэрэмжэтэ юм. И. В. Бабушкинай түрэһөөр 80 жэлэй ойтой дашарамдуулан, сүлэлгэдэ тэрэнэй ажаһууһан гэрэй хажууда хүшөө 1953 ондо табигдаһан. Тэрэ гэрынь һэльбэн шэнэлэгдэжэ, Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн баярай урдахана музей болгогдожо нээгдээ. Большевик-ленинецэй дурасхаалта музей-байшан соо революционер тухай хөөрэһэн һонирхолтой материалнууд суглуулагдажа табигданхай. Тиигэжэ днепропетровскынхид И. В. Бабушкинай дурасхаалые нангинаар сахина.

С. ПАШУТИН.

ШАСАРГАНЫН БАЯН УРГАСА

Эм домто шасаргана жэмэсые Сибириин ананас гэжэ нэрлэдэг гээшэбди. Энэмнай эдеэ хоолһоо гадна, эм домдо хэрэглэгдэдэг айхабтар шухаг жэмэс болоно. Жэшээлхэдэ, шасарганын тоһоор шарха эдэгээдэг, галай аюулда дайрагдаһан, доторой үбшэндэ нэрбэгдэһэн хүнүүд эмшэлэгдэнэ.

Мүнөө Шасарганын совхоз 1500 гектар талмайтай. Жэл бүри шасарганын талмай үргэдхэгдэнэ. Жэшээнь, 1983 ондо 20 гектарта шасаргана таригдаһан байбал, 1984 ондо табин гектарта, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ мүн лэ тэды шэнээн таригдаһан байха юм. 1985 ондо шасаргана ургуулагшад совхозойнгоо түүхэдэ үзэгдөөгүй үндэр баян ургаса, 280 тонно шасаргана суглуулба.

Р. ГОМБОЕВ.

МАЛШАДАЙ МАГТААЛДА ХҮРТЭНЭ

Яруунын районой «Целинный» совхозой ниитын мал 17 һүрэг боложо хубааранхай юм. Мүнөө ажахын малшад үбэлжэлгэеэ эмхи гуримтайгаар үнгэргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байнхай.

Малша зон сэхэнхидээ һууриин тосхонуудһаа холо газарта байдаг, илангаяа үбэлэй сагта ехэ сүлөөгүйгөөр хүдэлдэг гэжэ хүн бүхэндэ мэдээжэ. Ушар иимэһээ нютагай соёлой, худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд малшадые хангаха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Үбэлжэлгын эхинһээ хойшо тэдэнэр совхозойнгоо малшадай бүхы байрануудаар хоёр-гурба дахин эрьежэ ерэһэн байна.

Малшадые хангалгын комплексно бригадын бүридэлдэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Г. Д. Гомбоева, Л. Т. Банзатова, «Знание» бүлгэмэй эхин организациин лектор Г. М. Устинова, библиотекарь Д. О. Хамаганова болон бусад оролсоно. Нютагай соёлой байшангые даагша Б. М. Хашитовай хүтэлбэрилдэг уран һайханай бүлэгэйхид һонирхолтой концерт табижа, малшадай магтаалда хүртэнэ.

К. СУДАНОВ.

ХОЛЫН ХАРААТАЙГААР

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэри саашадань хүгжөөхэ зорилготой үргэн хараа түсэб Зүүн-Сибириин соёлой институтда зохёогдобо. Мүнөө үедэ энэ дээдэ һургуулиин багшанар ба эрдэмтэд Буряадай АССР-эй хүдөөгэй хүн зониие спортивна болон соёлой талаар хангаха комплексно асуудал шэнжэлжэ байгаа юм. Мүн тэдэнэр СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэдтэй хамта «Сибирь» гэжэ холын хараатай комплексно программын ёһоор хүдөө нютагуудта соёлые хүгжөөхэ зорилготой эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри бэелүүлхэ юм.

Р-Ц. ЛХАМАЕВ.

Манай фотокорреспондент С. Балдуевай буулгаһан энэ зураг дээрэ Сэлэнгын районой Химнэ гэжэ түмэр замай станциин диспетчер Валентина Николаевна Рандинае харанат. Энэ нүхэрнай дүй дүршэл түгэс байхаһаа гадна, ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, эдэбхитэй нүхэр юм.

ЕХЭ ШҮҮБЭРИНҮҮД

ДОСААФ-ай лотерейн 1985 оной хоёрдохи тиражай 90 мянган билет тараагдажа, 45 мянганиинь шүүбэридэ тудаба. Энээн тухай нёдондо декабриин 21-дэ Тбилиси хотодо үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүдһээ эли болоо һэн.

Шүүбэридэ хүртэгшэдэй дунда республикымнай ажалшад бии. Нэгэ «Жигули-21013» автомобиль, «Урал», «ИЖ-Юпитер-4к» түхэлэй коляскатай 5 мотоцикл, «ИЖ-Планета» — нэгэ мотоцикл, 17 магнитофон, 16 фотоаппарат, 16 радиоприёмник, 10 электросамовар, спортивна 10 хубсаһан, 8 магнитола, 7 хибэс, үнэтэй сэнтэй бусад шүүбэринүүд республикымнай ажалшадта тудаһан байна.

Г. МАРТЫНЮК.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Социалис мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ». «Өөрынгөө урда харюусалгаяа гүйсэд мэдэрхэ» — Л. Манзуровай статья. «Үндэр иигнал уряална, уялгална» — Л. Неретинагай корреспонденци. «Шэнэ амжалтанууд тээшэ» — союзна республикануудай компартинуудай съездүүд дээрэһээ» гэһэн гаршагтай ТАСС-ай тоосоон. «Совет эрдэмтэдэй американ эрдэмтэдтэ хандаһан Хандалга» — ТАСС-ай материал.

Хоердохи хуудаһанда. «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшад тухай хөөрэнэбди». «Нэгэн һаналтай байхадаа, хододоо иладаг» — Л. Неретинагай статья. «КПСС-эй XXVII съездын делегат». «Ондоогоор хүдэлжэ шадахагүй» П. Натаевай зураглал. «Түрэл орон доторнай» — ТАСС-ай мэдээсэлнүүдһээ. «Хүдөөгэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ». «Хэшээл оголдолгоһо нэгэдүүлжэ» — В. Максимовай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Ажабайдалтай холбоогоо бэхижүүлхэ, арадайнгаа ашатуһын түлөө хүдэлхэ» — Буряадай уран зураашадай холбооной VII съезд дээрэһэ Ч. Гомбоинай хэһэн тоосоон.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ юун болоноб» — ТАСС-ай ба АПН-эй материалнуудай суглуулбари. «ГАИ-гай экран». Телевидениин программа. Сонсохолнууд.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

— Хотын һурагшадай дунда «Алтан шайба» гэһэн шанда хүртэхын түлөө эхилһэн түгэсхэлэй мүрысөөнүүд мүнөөдэр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, транспортын «Локомотив» стадионууд дээрэ үнгэргэгдэхэ.

— «Локомотив» бүлгэмэй санын баазада түмэр замай больницын хүдэлмэрилэгшэд санаар урилдаха юм. Мүрысөөн мүнөөдэрэй 11 часһаа эхилхэ.

— «Спартак» бүлгэмэй спартакиадын ээлжээтэ мүрысөөнүүд «Огонёк» гэжэ пионернүүдэй лагерьта үдэрэй 12 часһаа эхилхээр хараалагдаа.

— Ленинэй ордентэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд цехүүд болон таһагуудайнгаа дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө санаар урилдаха. Аршаан тосхондохи санын баазада үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ эрэшүүл — 5, эхэнэрнүүд 3 километрэй зайда урилдаха юм.

— Авиационно заводой «Забайкалец» клубай санын баазада санаар, стадион дээрэнь конькигаар урилдаанууд үнгэргэгдэхэ байна.

— Түмэр замай болон индустриально-педагогическа техникумүүдэй спортын залнууд соо баскетболоор хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүд мүнөөдэрһөө эхилбэ.

— Авиапредприятиин коллективэй дунда Аэрофлодой үдэртэ зорюулагдаһан спортын мүрысөөнүүд мүнөөдэр үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

— Аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдэ соогуур, мүн Новоселенгинск, Хяагта хүрэтэр аяншалга эмхидхэнэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 9-һөө 16 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 9.

АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Эрдэм ухаан ба техникэ». 10.25 — «Спортлотогой» 6-дахи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Ералаш». 15.15 — Сүүдэй очерк. 16.05 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 16.30 — Аэрофлодой үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 17.15 — Мультфильм. 18.20 — «Таанадта, ветерануудай». 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — Мультфильм. 20.15 — «Ургамалай аймаг». 21.00 — Шэнэ жэлэй концерт. Январиин 1-нэй дамжуулга дабтагдаха. 22.00 — «Время». 22.35 — Концертын үргэлжэлэл. 23.50 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.15 — «Поворот» — уран һайханай фильм. 10.50 — «Эжын һургуули». 11.20 — Түбэй телевидениин ба Бүхэсоюзна радиогой Ехэ симфоническа оркестрэй концерт. 12.00 — Львовой телестудиин программа. 12.55 — Соносхолнууд. 13.00 — «Ород хэлэн». 13.30 — «Наследники». 4-дэхи сери. 14.40 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 15.10 — «Ан амитадай аймагта». 16.10 — Кино... Хүнгэн атлети... чемпионат... рамдал ба за... Конькигаар ... хэйн чемпион... 19.05 — «Дэлх... искусствын ... — Конькигаар ... дэлхэйн чем... «Амгалан ... шуул!». 21.2... СССР-эй ... шуул. «Жал... 22.00 — «Врем... ковский» — ... фильм. 24.00 ... СССР-эй чемп... нүүд. ЦСКА ... восибирск».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50 — «Кукланууд наадана, хатарна». 10.15 — Баримтата фильм. 10.40 — «Жуковский» уран һайханай фильм. 12.05 — А. Николаев. «Трио». 12.25 — Шэнэ һонин. (12.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.40 — Арадай инструментнүүдэй концерт. 17.05 — «Эжын һургуули». 17.40 — «Гадкий утенок — дитя человеческое» — ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлгэ тухай фильм.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 18.10 — Мэргэжэлтэ революционер, большевик-ленинец И. В. Бабушкинай наһа бараһаар 80 жэлэй ойдо. 18.50 — «Байгал» мэдээсэлэй дамжуулга.

Москва. 19.15 — «Хүн — эрдэм-техникын дэбжэлтын эрхэ байдалда. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Мультфильм. 20.10 — «Политический театр». Москвагай М. И. Ермоловагай нэрэмжэтэ театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 — «Совет искусствын хуудаһанууд. Литература ба театр». 10 серитэй баримтата фильм. 4-дэхи фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». (24.00 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 8-дахи класс. 10.05 — «Эрдэм ба ажабайдал». 11.05 — «Юрэнхы биологи». 11.35, 12.40 — Астрономи. 10-дахи класс. 12.05 — «Ород хэлэн». 13.10 — Түүхэ. 5-дахи класс. 13.40 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 14.00 — А. С. Макаренко — багша, уран зохёолшо, эрхэтэн. 14.50 — «Электронико ба бидэ». 15.20 — М. А. Шолохов. «Тихий Дон». 16.05 — Шэнэ һонин. 18.00 — «Эрдэм ухаан— хүсэн». 18.30 ... Кантата. 18.4... үгыт, горнист...

Улаан-Үдэ. ... эрхилэлгын ... нарижуулхаа... нери» — кино... РСФСР-эй габ... Буруев дуул... 20.50 — Соно...

Москва. 21.0... нойрсогты, ба... «Эрдэм ухаа... 21.25 — Конь... спортоор дэл... Эхэнэрнүүд. 2... 22.35 — «Пр... роль «Артист... ханай фильм.

ВТОРНИК, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Долоон хоногой спорт». 10.15 — Гүрэнэй чукча, эскимос арадуудай дуу, хатарай «Эргырон» ансамблиин концерт. 10.50 — «Этот странный русский» — фильм-зүжэг. 12.35 — Шэнэ һонин. (12.40 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 18.45 — «Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ».

Улаан-Үдэ. 17.20 — Киноочерк. 17.40 — Шэнэ һонин (буряадаар). 17.55 — «Саян» программа.

Москва. 18.40 — Сэдьхэл бодолой талаар хүмүүжүүлгын асуудалнууд тухай.

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.35 — «Минии түрүүшын багша» — киноочерк.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Эдэ үдэрнүүдэй почто». Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов дамжуулгые хүтэлхэ. 20.30 — КПСС-эй XXVII съездые угтуулан. Белоруссиин ССР-эй телевидениин программа. 22.00 — «Время». 22.35 — «Любовь земная» — уран һайханай фильм. 00.05 — «Зүүн Сибирь». 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Баримтата фильм. 10.05, 13.40 — Француз хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 11.35, 12.40 — Физикэ. 7-дохи класс. 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.10 — К. Г. Паустовский. «Мещерская сторона». 14.15 — СССР-тэхи соёлой хубисхал. 15.00 — «Начни с себя» 1-дэхи сери. 16.05 — Шэнэ һонин. 17.20 — «Совет драматургида В. И. Ленинэй образ». 18.10 — «Гайхалтай һонин юумэн».

Улаан-Үдэ. 18.40 — Манай айлшад. 18.5... ламта» — кино...

Москва. 19... хоногой спор...

Улаан-Үдэ. ... байдалай гэр... 20.05 — Ави... коллективэй ... социалис ... зэргээр дүүр... хай. 20.45 — ...

Москва. 21.0... нойрсогты, ба... «Элүүр энхэ ... «Время». 22... арадуудай ... такиада. 23.0... хэ байха гэ... Дзю-до Бари... рондын мүры...

СРЕДА, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд!» 10.15 — «Аяншалагшадай клуб». 11.15 — «Любовь земная» — уран һайханай фильм. 12.45 — Шэнэ һонин (12.50 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.40 — Арадай инструментнүүд зэдэлнэ. 17.05 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.35 — Экологическа дневник. 17.55 — КПСС-эй XXVII съездын делегат, «Мособлстрой-18» трестын эрхилэгшэ Н. И. Травкин тухай очерк. 18.10 — И. Гайдн. 49 номерой фа минор симфони. 18.30 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Арадай хиналтын экран». 19.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Ехэшүүлдэ мультфильмнүүд. 20.15 — «Эб найрамдал ба залуушуул» гэһэн дамжуулгаар һара бүри гарадаг хабсаргалта. 22.00 — «Время». 22.35 — «Судьба» 1-дэхи сери. 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.35 — Немец хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.35 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05 — Түрэлхидтэ тележурнал. 13.05 — Л. Н. Толстой. «Война и мир». 14.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 14.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-д... — «Начни с ... ри. 16.00 ... 19.00 — «Ко... һурагшад».

Улаан-Үдэ. ... очерк. 20.05 ... районой хүү... рай жэшээт... баадагшадтай ... — Соносхолну...

Москва. 21... нойрсогты, б... Баримтата ф... Үдэшын аялг... — «Время». ... урданай хүг...

ЧЕТВЕРГ, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.15 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.15 — «Судьба». 1-дэхи сери. 12.50 — Шэнэ һонин (12.55 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — Шатарай һургуули. 17.05 — Шинии ленинскэ библиотекэ. 17.45 — Арадай аялга дуунууд.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Зүүн Сибирь». 18.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.30 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.15 — Партиин социальна политикын асуудалнууд тухай. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Социалис Ажалай Герой, Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудай лауреат, СССР-эй арадай артист, композитор Г. Свиридовэй авторска үдэшэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Судьба». 2-дохи сери. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — А. М. Горький. «Песня о Соколе», «Песня о Буревестнике». 10.05, 14.05 — Испан хэлэн. 11.05 — Баримтата фильм. 11.35, 12.40 — Зоологи. 7-дохи класс. 12.00 — Баримтата фильм. 12.10 — «Эжын һургуули». 13.05 — Физикэ. 6-дахи класс. 13.35 — А. П. Гайдар. «Школа». 14.35 — «Портрет жены художника» — уран һайханай фильм. 16.00 — Шэнэ һонин. 18.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Хүгжэмтэ программа. 19.00 — Соносхолнууд. 19.10 — «Почему зима бывает?» — фил... — Интерна... сомольская ... дын гэшүүд... ветскэ Союз... чик-космона... жуулгада хаб... Нэхэмэл гадар... рикада пар... шиидхэбэрин... лэгдэнэб. 20.4... дын шэнжэл...

Москва. 21... нойрсогты, б... Ритмическэ г... Киноочерк. ... 22.35 — Ура... манах.

ПЯТНИЦА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Концертын залда—һурагшад». 10.30 — Мультфильм. 10.45 — Концерт. 11.35 — «Судьба». 2-дохи сери. 12.45 — Шэнэ һонин (12.50 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.40 — Ород хэлэн. 17.10 — Эрмитаж. 17.40 — Скрипичнэ хүгжэмэй концерт. 18.10 — «Слон и веревочка» — ухибүүдтэ фильм. 18.55 — Омско областиин партийна ба совет организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 19.40 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 19.55 — Шэнэ һонин (буряадаар). 20.10 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 20.25 — Съездын делегат, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн экскаваторай ахалагша машинист, КПСС-эй обкомой гэшүүн А. К. Шевченко тухай очерк. 20.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 21.10 — «Һанамжалаад үзэхэдэ». Уран зохёолшо Ю. Семенов дамжуулгые хүтэлхэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Һанамжалаад үзэхэдэ». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Үдэшын аялга дуунууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Бидэ сугтаа тэмсэхэбди». 9.35, 10.35 — Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.15 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05 — Н. Тихоновэй шүлэгүүд. 13.45 — М. И. Глинкын зохёол бүтээлнүүд. 14.30 — Р. Бредбериин зохёолнуудай хуудаһануудаар. 15.15 — «Тэдэнэй ... тагдаха ёһо... һонин.

Улаан-Үдэ. ... муновай түр... ойдо (буряа... най бэшэгүүд...

Москва. 19... дай артист ...

Улаан-Үдэ. ... забһарлалга.

Москва. 21.1... гүй байдалые ... Баримтата ф... мя». 22.35 — ... жэмдэ хатара...

СУББОТО, 15

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ БҮХЭСОЮЗНА СУББОТНИК

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Арфануудай квартет наадаха. 10.00 — Түрэлхидтэ тележурнал. 10.30 — «АБВГДейка...» 11.00 — «Элүүр энхын академи». 12.00 — Совет уран зурагай искусство. Е. А. Кибрик. 12.45 — Калинин хотын хүндэ индустриин предприятинуудта бүтээгдэдэг арадай хэрэглэмжын эд бараанай шанарые һайжаруулха тухай. 13.15 — «Арадай уран бэлиг». 14.00 — «Жэгүүртэ нэрэ» — киноочерк. 14.30 — И. Штраус. «Цыганский барон» опереттын темэдэ вальс. 14.40 — «Город ба эдиршүүл». 15.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.30 — «Ан амитадай аймагта». 16.30 — Хани харилсаан». 17.00 — Баримтата фильм. 18.00 — «Объективтэ—Эхэ оромнай» гэһэн фотоконкурс. 18.05 — «Субботнигой дневник».

Улаан-Үдэ. 18.15 — «Сасуутан» — киножурнал. 18.25 — «Мүнөөдэр — бүхэсоюзна субботник».

Москва. 18.40 — СССР-эй Гостелерадиогой дуушад болон хүгжэмтэ коллективүүдэй концерт. 20.25 — Мультфильмнүүд. 20.45 — «Смотри в оба» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Уран һайханай богони фильмүүд. 00.05 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — «Манай саад». 11.00 — Домбронуудай дуэт наадаха. 11.20 — Литвагай телевидениин программа. 12.45 — «У совести вариантов нет». Татарай гүрэнэй Г. Камалын нэрэмжэтэ академическэ театрай фильм-зүжэг. 14.25 — «Аяншалагшадай клуб».

Улаан-Үдэ. 15.25 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 15.40 — М. Глинкын нэрэмжэтэ дуушадай бүхэсоюзна конкурсын лауреат, Буряадай АССР-эй габьяата артист В. ... уулзалга. 16... — тележурна...

Москва. 16... 17.30 — Хүүша... церт. 18.00 ... 19.15 — Барим... — «Цирк за... һайханай фи... дай аялга ... «Амгалан ... шуул!». 21.15 ... фильм. 21.3... абяан зэдэлэ... 22.35 — Ци... самбль наада... гээр СССР-эй ... — «Динамо» ... СССР-эй арад... Спартакиада.

ВОСКРЕСЕНИ, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.10 — «Спортлотогой» 7-дохи тираж. 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.50 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.50 — «Аяншалагшадай клуб» 13.20 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.50 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.50 — Конькигаар урилдаха спортоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 15.20 — Хүүгэдэй энеэдэ наадаанай «Ералаш» киножурнал. 15.30 — «Обломок империи» — уран һайханай фильм. 17.00 — «Бидэ хайшан гэжэ амарнабибди». 17.25 — Мультфильмнүүд. 18.15 — «Оперно сценын уран бэлигтэн». Ф. И. Шаляпин. 19.15 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.00 — «Үнэн зүрхэнһөө». Үйлэдбэриин «Автодизель» нэгэдэлэй Ярославлиин моторно заводой ажалшадтай уулзалга. 22.00 — «Время». 22.35 — Театральна шэнжэлэл. 23.55 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильм. 9.50 — Арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 10.20 — Грузиин телевидениин программа. 12.05 — «Ород хэлэн». 12.35 — Фортепианна хүгжэмэй концерт. 12.55 — Конькигаар урилдалгын спортоор чемпионат. Эрэшүүл. 13.55 — «Наследники». 5-дахи сери. 15.15 — Фехтованяар «Таллинский меч» гэһэн уласхоорондын мүрысөөн. 15.45 — «Дэлхэйн хүгжэмтэ искусствын дээжэһээ». 16.45 — «Эб найрамдал ба залуушуул» гэһэн дамжуулгаар һара бүридэ гарадаг хабсар... най коррес... рэнэ». 19.00 ... юрэ бусын ... «Оризонт» ... церт. 20.15 ... 20.20 — Кин... «Амгалан ... шуул!». 21.15 ... — киножурн... ри соогуур д... 22.00 — «Врем... тарь» — уран ...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина ... Н-01319. Заказ № 34. Индекс 0...